

Kas nauja Pasaulyje

● **IZRAELIS** skelbia, kad jo lėktuvai numušė du egiptiečių lėktuvus Nilo deltoje. Egiptiečiai žinią paneigė sakydami, kad jie numušė vieną Izraelio lėktuvą.

● **SOVIETŲ** šnipas Aleksandras Tichomirovas, JT tarnautojas, buvo suimtas Seattle mieste, kai iš vieno amerikiečio bandė išgauti informaciją gynybos reikalais. Prieš tai iš to paties amerikiečio gruodžio mėnesį buvo gavęs informaciją, sumokėdamas \$300,00.

● **JAV VALSTYBES** SEKTORIUS William Rogers pradėjo dviejų savaitių kelionę po Afrikos kraštus. Pirmoji jo sustojimo vieta buvo Marokas. Toliau lankysis Tunise, Etiopijoje, Kenijoje, Gambijoje, Kamerūne, Nigerijoje, Ganoje ir Liberijoje. Maroko sultonui jis perdavė prez. Nixono sveikinimus, pareikšdamas, kad Amerika tiki Afrikos ateitimi ir nori dirbti drauge su afrikiečiais už didingesnę ateitį.

● **ITALIJOS** vyriausybė, kuri buvo sudaryta vien iš krikščionių demokratų, šeštadienį atstataudino. Prezidentas dabar nori sudaryti koalicinę vyriausybę iš keturių partijų. Jei nepavyks, teks skelbti naujus rinkimus į Italijos parlamentą.

● **VARŠUVOS** paktui priklausančios valstybės po Maskvos priežiūra organizuoja "multinacionalinius" dalinius. Iki šiam laikui Varšuvos paktui kariniai daliniai buvo tautinio charakterio. Tokie "arptautiniai" daliniai ateityje galės būti pasiųsti į rytus atremti kinų puolimus.

● **EGIPTAS** turi paslaptinę bazę Siwa oazėje, kur rusai (renge iš tolo vairuojamas raketas, kuriomis bus galima bombarduoti Izraelį. Praktiškai šio oazė, būdama per 1000 km nuo Izraelio, sunkiai pasiekiamas lėktuvais ir rusai ten gali ramiai tęsti rengimo darbus. Iš šios oazės raketos lengvai pasieks Turkiją, Graikiją ir visą rytinį Viduržemio jūros pakraštį.

● **SOVIETA**I veda derybas su Mercedes fabriko vadovu Stutgarte, dėl pastatymo Rusijoje sunkvežimiams gaminti fabriko.

● **PRIEŠO** užmušimas kovos lauke vis brangiau kaštuoja. Juilias Cesario laikais kainavo tik doleris. Napoleonui jau atsiėjo 25 doleriai. Pirmame pasauliniame kare apie 20,000 dol., o šlandien jau kainuoja apie 80,000 dolerių.

● **NOVGORODO** vieno fabriko biuletenyje įdėtas toks skelbimas: "Vagis, pavogęs inž. Nikolajevą skaičiavimo liniuotę, prašomas raštiškai tai patvirtinti fabrikui, nes administracija be tokio oficialaus patvirtinimo atsisako inžinieriui išduoti naują liniuotę".

● **JUGOSLAVŲ** laikraštis Politika kritikuoja sovietų kompartiją, kad ji Stalinui davusi ragus, dabar nori virš jo galvos pakabinti šventojo aureolę. Mat naujoje kompartijos istorijos laidoje Stalinas vėl pristatomas ir garbinamas kaip šventasis ir nieko nesakoma apie "asmens kultą", dėl ko anksčiau buvo daromi priekaištai.

● **KANADOJE** Vienas laiškas 200 mylių keliavo 52 metus. Įmestas pašto dėžutėn 1918 metais jis tik dabar pasiekė adresatą, kuriam jau 82 metai amžiaus, ir tik dėl to, kad darbininkai griaudami seno pašto pastatą, rado šį laišką užsimetusį.

● **ISPANIJOS** santykiai su So vietų Sąjunga gerinami. Artimoj ateity Tassas atidarys savo agentūrą Madride, o ispanų telegramų agentūra EFE Maskvoje. Taip pat numatyta išplėsti kultūrinį ir artistinį bendradarbiavimą. Ekonominiam plane Ispanija eksportuos į Sovietiją apelsinus ir batus, gaudama už

"OSTPOLITIK"

BRANDTO BANDYMAI SUSIKALBĖTI SU SOVIETAIS

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Š.m. birželio 14 d. eilėje Vakarų Vokietijos valstijų įvyks seimų rinkimai, per kuriuos galėtų paaiškėti ar tauta pritaria naujo kanclerio Brandto 'Ostpolitik'. Kol kas atrodo, kad sovietai nori gauti iš Bonnos dabartinio 'status quo' formų pripažinimą už tat nieko neduodami, nes jų siūloma pasirašyti sutartis apie atsisakymą nuo prievartos tarptautiniuose santykiuose yra tik popieriaus lapas, su kuriuo sovietai tik tiek skaitysis, kiek reikalaus jų pačių interesai. O tie interesai dėl santykių su kiniečiais reikalauja ramybės jų vakariniame fronte su sutartimi ar be jos. Už tat nors noras ištaisyti dabartinį žemėlapi atrodė beviltiškai Bonnos vyriausybės sutikimas kaip tik dabar tas sienas ir būklę įteisinti, vargiai ar bus vokiečių daugumos palaikytas gudria politika, kas galėtų pristie prie koalicinės vyriausybės kritimo.

Dėl to Brandtui prieš rinkimus svarbu savo tautai įrodyti kad toks pripažinimas, koks jis nebūtų skaudus, iš tikro atidarys naujas perspektyvas vokiečiams naudingo bendravimo su Rytų ir Centro Europa. Tačiau sovietai apie tai nori kalbėti vientik bendromis fazėmis visų reikalaujant dabartinės būklės formalaus pripažinimo ir net nuolaidų Vakarų Berlyno statuso klausime. (Sovietai Berlyną nelaiko Vakarų Vokietijos dalimi.)

Kadangi preliminarai-

tai naftą ir metalą. Ispanai norėdami atgauti auksą, kurį respublikonai išgabeno 1936 m. į Maskvą, pasiryžę sušvelninti savo prieškomunistinę propagandą.

niai tuo reikalu pasitarimai tarp Bonnos ambasadoriaus Allardto ir užs. reik. min. Gromyko kol kas nedavė jokių apčiuopiamų rezultatų. Brandtas į Maskvą pasiuntė savo asmeninį patarėją Egon Bahr, tuo būdu pasitarimus perkeldamas iš užsienio reikalų ministerijos, kurios priešakyje stovi liberalas Scheel, žinios iš savo asmenišką rankas. Prieš tai socialdemokratų frakcijos šefas Herbert Wehner suteikė pasikalbėjimą 'Der Spiegel' redaktoriams, kad jo nuomone pripažinimo nėra reikalo bijoti, jei jis prisidėtų prie tam tikrų pakeitimų visoje padėtyje (gewisse Veraenderungen im gesamt oestlichen gefuege).

Gromyko pasveikino Bahr'ą su vokišku "Guten Tag" ir lygiai taip pat atsisveikino: "Auf Wiedersehen", tačiau per šešias valandas užtrukusį pasikalbėjimą nedavė suprasti, kad sovietai būtų linkę sutikti su "Veraenderungen im gesamt oestlichen gefuege". Gromyko patarimas vokiečiams yra visų pirma susitarti su lenkais dėl Oderio - Neisės linijos nuolatine siena pri-

pažinimo (derybos dėl to prasidėjo vasario 5 d.) bei Rytų Vokietija dėl jos suverenumo pripažinimo. Po to būtų sudaryta gera atmosfera ir dėl derybų su pačiais sovietais. Tuo tarpu Brandtas pirmiausia norėtų susitarti su sovietais ir tik vėliau eiti prie Rytų Vokietijos ir Oderio-Neisės linijos pripažinimų, kurie lyg ir išplauktų iš susitarimo su sovietais. Mat tie pripažinimai, pirmiau negavus tam tikrų pažadų iš sovietų, vokiečių daugumai atrodytų visai bereikalinga nuolaida.

Bahrui viešint Maskvoje, pats Brandtas nuvyko į Paryžių pas prezidentą Pompidou iš vienos pusės nuraminti prancūzus, kad vokiečiai visai nesirengia jų išduoti, iš kitos -- parodyti sovietams, kad vokiečiams ir be sovietų neblogai einasi. Pompidou jis atpasakojo visą Gromyko - Bahr'o 6 valandų pasikalbėjimo tarp "Guten Tag" ir "Auf Wiedersehen" turinį. Kadangi tai buvo daugiau ar mažiau pasikeitimas nuomonėmis apie ateitį bei norą išlaikyti taiką be jokių konkrečių užuominų apie bet kokius pasikeitimus, Pompidou jam mandagiai pritarė.

LIETUVIŲ GENOCIDO PARODA

Dail. Zenono Kolbos iniciatyva ir Sąjūdžio "Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" pinigine parama pradėtas Lietuvių Genocido Parodos ruošimas buvo sutrukdytas beveik dešimčiai metų. Tik 1967 metais kliūtis pašalinus ir sudarius Parodai Ruošti Komitetą vėl prasidėjo tos parodos ruošimas. Komiteto darbu bei rūpesčiu ir Amerikos Lietuvių Tarybos pinigine parama 1969 metų birželio mėnesį paroda buvo baigta.

Paroda paruošta anglų kalba. Jos tikslas yra parodyti laisvajam pasauliui, o ypač amerikoniškai visuomenei, lietuvių tautai bolševikinių rusų padarytas ir tebedaromas, dangaus keršto šaukiančias skriaudas.

Parodai Ruošti Komitetas Amerikos Lietuvių Taryboje matė natūralų ir nepailstantį šių tikslų vykdytoją, užtat, į ją buvo kreiptasi ir gauta finansinės bei kitokios paramos. Tikėdami, kad Amerikos Lietuvių

Lietuvių tautos genocido parodos ruošimo komitetas. Sėdi: pirm. J. Jasaitis, prof. A. Varnas. Stovi: dail. Z. Kolba, J. Skorubskas, L. Prapuolenis, J. Bertašius. Nuotraukoje trūksta A. Valėno, V. Noreikos nuotrauka

ALT pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus

ALT PIRMININKAS DIENOS KLAUSIMAIS

Mečys Valiukėnas

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos su JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba susitikimo posėdžių komunikatas jau buvo paskelbtas Dirvoje ir kituose laikraščiuose. Posėdžiuose pareikštosios nuomonės, atrodo, domina lietuviškąją visuomenę, o jų, tų nuomonių komunikate nematyti. Todėl Dirvos korespondentas kreipėsi į inž. A.E. Bartkų, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininką, kviesdamas savo pažiūras trumpai pareikšti spaudai. Čia ir atpasakojama E.A. Bartkaus svarbesniųjų klausimų, svarstytų minėtame susitikime, mintys.

-- Pirmoju klausimu svarstėte darbų pasiskirstymo apžvalgą. Kur pasireiškė Bendruo-

menės Centro Valdybos ir A.L. Tarybos nuomonių skirtumai?

-- Lietuvių Bendruomenei, JAV kuriantis buvo sutarta, kad Amerikoje lietuvių šalpos darbą dirbs Balfas, švietimo, liuanistikos ir kultūrinį barą apims bendruomenė, o politinį -- laisvinimo darbą -- Amerikos Lietuvių Taryba. Šis susitarimas galioja jau dvidešimt metų. AL Taryba jo laikosi.

Bendruomenės pirminkas ižiūri Bendruomenės chartoje įpareigojimą pačiai bendruomenei dirbti ir laisvinimo darbą. Pagal jį kur "atsiranda vacuumas" bendruomenė jį turinti užpildyti. Atrodo, kad jis ir apsprendžia, kur "atsiranda spraga", bet kokiame darbų pasiskirstymo sektoriuje. Tačiau kad yra didelių spragų švietimo darbe ir kad daug dirvonių visai neartimų Bendruomenės darbo srityse, tai čia, atrodo, esąs vien bendruomenės bėžnis... Taryba, raišiskai tariant, nesikiša į Bendruomenės sritis, bet to paties laukia ir iš Bendruomenės!

Žodelis, dėl "vacuumo" ar vacuumų. Tarybos darbuotojai tokių "vacuumų" galbūt, žino ir juos mato neblogiau už Bendruomenės pirmininką, tačiau reikia skaitytis su faktu, kad turimos lėšos yra labai ribotos, kad Taryboje žmonės dirba tik savo laisvalaikį, atitraukdami save nuo šeimų, poilsio ir pramogų. Daroma kiek tokio mis aplinkybėmis yra įmanoma!

(Nukelta į 2 psl.)

Taryba yra autoritetinga ir pajėgi šią parodą tinkamai pristatyti amerikiečiams bei kitiems, ją apsaugoti ir kuo plačiau panaudoti parodos ruošėjų užsibrėžtiems tikslams. Todėl paruošta Lietuvių Genocido Paroda, angliškai pavadinta "Know Your Enemy Communism", komitetas d o v a n o j a ir visam laikui perduoda pilnon nuosavybėn Amerikos Lietuvių Tarybai, kartu perleisdamas visas teises į šią parodą.

• Lietuvos atstovas J. Kajeckas, sausio 22 d., Senato pirmininko ir Atstovų Rūmų Speaker'io kvietimu, kartu su ambasadoriais, dalyvavo jungtinėje JAV Kongreso sesijoje, kurios metu JAV prezidentas padarė pareiškimą apie "THE STATE OF THE UNION".

VELNIO PAKTAS (4)

VIRVĖ IR PAKARUOKLIS

Pasirašytoji Brest-Litovske taika rusų nepatenkino. Ne tokios taikos jie norėjo ir buvo pasiryžę atnaujinti "revoliucinį karą", tik Leninas juos išpėjo, kad tai jų svajonė neįgyvendinama, nes rusų armija visai išblaskyta. Bet ne vieni bolševikai buvo nepatenkinti savo vyriausybės sprendimu. Jų priešai irgi šaukė, kad tai negarbinga taika. Pradėjo organizuoti kontrarevoliucionierių grupės, iš buvusių karininkų ir mažų karinių vienetų dar kur ne kur išlikusių. Remiami vakarų Ententės, jie pradėjo akciją prieš bolševikus, kaip "Kaizerio agentus". Vos tik pasibaigus karui nesunkiai buvo rasti ginklų ir 1918 metais civilinis karas apėmė visą Rusijos teritoriją.

Pirmoji Lenino vyriausybė buvo koalicinė, šalia bolševikų buvo ir "kairiųjų socialistų revoliucionierių", turėjusių stiprią paramą provincijoje. Bet po Brest-Litovsk susitarimo jie apėjo vyriausybę, skelbdami karą. Jiems nebuvo reikalinga armija, nes jų eilės susidarė iš senų teroristų, dinamininkų, įgavusių patyrimą caro laikais. Tokia jų veikla statė pavojų kiekvieno bolševikų vado gyvybę.

1918 m. vasarą niekas nebūtų galėjęs pasakyti, kas laimės Rusijoje: "raudonieji" ar "baltieji". Pergalės balansas pasviro tik 1919 m. Pradžioje "baltieji" atrodė turėję visą galimybę laimėti. Niekas net negalvojo, kad "raudonieji" laimės. Buvo tik klausimas, kaip ilgai jie galės laikytis. Anglų ir prancūzų kariniai daliniai išsilapino Murmanske ir Archangelske, tuo tarpu japonų ir vėliau amerikiečių daliniai iškėlė koją Tolimuose Rytuose, Vladivostoke. Kitos prancūzų jėgos išitaisė Juodosios jūros pakrastyje. Iš šitų bazių buvo aprūpinami "baltųjų" daliniai ir bolševikų kontroliuojama teritorija kasdien vis mažėjo aplink Maskvą.

Krašto viduje geriausia karine jėga buvo "čekų legijonas". Tai buvę austrų imperialinėje armijoje čekų pulkai iš 30, 000 žmonių 1916 m. perėję rusų pusėn. Civilinio karo pradžioje jie laikėsi neutralumo ir kovojo už Čekoslovakijos nepriklausomybę. Visa kita jų nedomino. Bet jų tikslas automatiškai vertė kovoti prieš austrus ir jų sąjungininkus vokiečius, tad 1918 metais jie atsisuko prieš bolševikus, laikydami juos "kaiserio agentais". Pereida-

mi į akciją, jie užgrobė transibirinį geležinkelį, tuo būdu azijinę Rusiją atidarydami admirolo Kolčako kariuomenei.

Dar neseniai buvusi pilna šeimininke visos Rusijos, bolševikų vyriausybė praktiškai nieko nekontroliavo, gal tik senąją Maskvos kunigaikštijos teritoriją. Bolševikai net nebeturėjo armijos. Vienintelę jų reguliari armija buvo viena divizija sudaryta iš latvių, kurie prisijungė prie revoliucijos 1917 metais ir negrįžo į savo tėvynę, vokiečių okupuotą. Didžiojoje miestuose veikė raudonarmiečiai, bet nebuvo reguliarios kariuomenės. Savanorių užteko, bet trūko instruktorių ir karininkų. Kad kas vadovautų tiems raudonarmiečiams, reikėjo šaukti pagalbon buvusius caro armijos karininkus. Bet jais nepasitikt, šalia skyrė "politinius komisarų", kurie ir vėliau buvo palikti raudonoje armijoje. Trockis paskirtas krašto apsaugos komisarui, išleido raudonajai armijai draconišką įsakymą: jei kuris dalinys pasitrauks be aukščiausio viršininko įsakymo, pirmasis bus sušaudytas politinis komisaras, o antrasis to padalinio vadas!

Tą tragišką vasarą Trockiui vis dėl to pavyko suorganizuoti armiją, kas buvo nuostabus darbas tokiame chaose. Kairieji socialistai revoliucionieriai sukėlė prieš bolševikus, Maskvoje nužudė Vokietijos ambasadorių, o Kijeve vokiečių karinį gubernatorių, stengdamiesi tuo būdu Vokietiją įtraukti į naują konfliktą ir buvo pasikesinta prieš Leniną. Prasidėjo teroras. Prie ty teroro aktų priklausė ir caro šeimos išžudymas. Iki tam laikui caras ištrėmė gyveno be baimės, niekas nesiruošė jo teisti, kaip Prancūzijos revoliucijoje. Bet "baltiesiems" artėjant prie Jekaterinenburgo, kur caras buvo laikomas, panikos apimti raudonarmiečiai nužudė visą šeimą, be jokio teismo, kad į baltųjų rankas nepakliūtų joks sosto įpėdinis.

Ir 1918 m. liepos ir rugpiūčio m. kai baltųjų armija perėjo Uralą ir artėjo prie Maskvos, bolševikų vyriausybė laikėsi tik ant plauko, apsupta iš visų pusių priešų. Jie turėjo laukti prieš vakariečius, caro vyriausybės partizan-

ALT PIRMININKAS DIENOS KLAUSIMAIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

-- Kokios naujos idėjos buvo diskutuojamos lėšų telkimo ir jų pasiskirstymo bare?

-- Naujų idėjų, berods nebuvo iškelta. Bendruomenės pirmininkas vėl iškėlė jungtinio fondo reikalą. Taryba su tuo siūlymu negalėjo sutikti. Priežastis -- turimoji praktika. Prisimenam 1968 m. jungtinio fondo nesekmes. Tarybos valdyba, nešdama tarybos darbo ir dalinai VLIKo finansavimo atsakomybę, negali leisti į bandymus, kai turimoji patirtis rodo nesėkmę.

nus, Kerenskio draugus, menševikus ir taip pat vokiečius.

Vokiečiai iš naujo buvo jų priešų sąrašė. Pasidavimas Brest-Litovske atrodė nieko nedavę. Sienos, kurios buvo sutartimi nubrėžtos ir jokiam rusui nebuvo prieštinos, dabar atrodė kaip svajonė. Pas vokiečius apetitas kilo bevalgant. Jie užėmė Baltijos kraštus, Ukrainą, Suomiją, Kariją, pasiekė Krimą ir iškėlė koją į Transkaukaziją.

Bolševikai beviltiškai bandė gintis Brest-Litovsko sutartimi, bet vokiečiai veržėsi pirmyn. Trockio vieton užsienių reikalų komisarui paskirtas Čičerinas pasiūlė vokiečiams naujas derybas, kad būtų aiškiai nustatyta siena ir vokiečiai jos laikytųsi, už tai siūlydamas perduoti jėgų. Badas siautė tiek Vokietijoje, tiek Rusijoje. Tiesa, vokiečiai buvo okupavę Rusijos aruodą Ukrainą, bet dėl karo veiksmų jėgai puvo laukuose. Čičerinas stengėsi išaiškinti, kad "draugiška vyriausybė" Maskvoje jiems bus daug naudingiau už okupuotas teritorijas. Bet Vokietija svajojo apie visos Rusijos kolonizavimą. Toks buvo naujas vokiečių projektas. Pradžioje buvo galvota praplėsti savo imperiją užimant pasienio kraštus nuo Suomijos iki Transkaukazijos, Rusiją paliekant jos liūdnam likimui, bet dabar, kai Rusija tarpusavy draskėsi, buvo geriausia proga užimti ją visą. Ji būsiati "vokiška Indija". Svarbiausia buvo išspręsti problemą kaip reikia Rusiją kolonizuoti -- einant su bolševikais ar prieš juos. Šituo klausimu 1918 m. rugpiūčio mėn. Vokietijoje kilo sunki politinė krizė.

(Bus daugiau)

Taryba siūlė pasiskirstyti aukų rinkimo laiką. Savo ruožtu, Taryba užtikrino visokeriopą paramą Bendruomenei, jei josios lėšų telkimo laikas nesikryžiuotų su Tarybos ir Balfo laiku. Šie siūlymai Bendruomenės vadovybės nepatenkino.

Grįžtant prie jungtinio fondo minėtos 1968 m. praktikos, norisi pastebėti, kad po tokios patirties nei ALT, nei VLIKas tokio fondo nenori. Apie tai abi šios institucijos yra raštu pareiškiosios Bendruomenės Centro Valdybai...

1968 metais toks fondas netik kad nedavė lauktų pajamų, bet sugriovė tuometinę Vliko finansinių būrelių struktūrą, kurios dar iki šiandien nepavyko atstatyti. O Taryba turėjo paremti Vliko veiklą iš savų išteklių, nors sudarius jungtinį fondą, toji prievoli ALTai buvo atkritusi... Šiais metais ALTos metinė parama VLIKui turės būti didesnė, negu kad buvo teikiama ligi šiol, nes radijo valandėlės į pavergtą Lietuvą reikalauja daug daugiau išlaidų, negu kad buvo iki šiol.

-- Kokia Jūsų, Pone Pirmininke, pažiūra į aukotojų laisvą apsisprendimą?

-- Bendruomenė tą labai propaguoja; Taryba niekad neginčijo bei nedraudė ir negali drausti aukotojų laisvai apsispręsti, kuriam reikalui ir kokiai institucijai savo duoklę nukreipti. Tačiau Taryba visą laiką kvietė ir šiuo metu kviečia vasario 16 dienos proga aukų rinkėjus ir aukotojus skirti aukas Lietuvos laisvinimo akcijai per Tarybą. Tokia šiandien jau nusistovėjusia tvarka, Amerikos lietuviškoji visuomenė, vadovaujasi nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios. Ši tvarka buvo sutarta ir jau anksčiau minėtame darbų pasiskirstymo plane.

-- Kiti klausimai diskutuoti susitikime?

-- Pirmais dviem pagrindiniais klausimais nesuradus vienodos formulės, sunkiau buvo sutarti ir kitus antraeilus klausimus. Bendruomenės pirmininkas siūlė per nuolatinį ryšininkus dalyvauti vieni kitų posėdžiuose. Tarybai atrodė tai per daug komplikota sistema ir todėl

siūlyta tenkintis aplinkraščių pasikeitimu ir retkarčiais asmeniškais susitikimais.

-- Kas dalyvavo posėdyje ir kokios nuotaikos?

-- Dalyvavo: ALT ir JAV LB pirmininkai ir valdybų nariai. Svečiai -- šio susitikimo organizatorius PLB vicepirmininkas dr. H. Brazaitis ir Vliko atstovas J. Audėnas. Posėdžio eiga džentelmeniškai, diskusijos praėjo mandagioje formoje. Deja, nežinant viso to ir tiek daug pastangų ir praleisto laiko -- nieko pozityvaus nepasiekta.

-- Tiek dėl ALT -- JAV LB susitikimo. O ta pačia proga gal pasiūlytumėt su Dirvos skaitytojais mintimis, kas šiuo metu Tarybos daroma ir kam daugiau dėmesio ir pastangų skiriama?

-- Šios dienos klausimas, daug laiko ir pastangų reikalaujantis Tarybos ir visų lietuvių -- vasario 16 akto sukakties minėjimų ruošą. Rezoliucijų paruošimas, pagrin. kalbėtojų, tiek lietuvių tiek valdžios atstovų, kvietimas ir jiems talkinimas atsisaukimų paruošimas bei jų išsiuntinėjimas ir t.t. Žinotina, kad tokių atsisaukimų išsiunčiama apie 5000!

Man asmeniškai daug laiko nūn tenka skirti, ruošiant vasario 16 dienos minėjimą JAV kongrese. Šiais metais minėjimas bus vasario 17 -- senate, o vasario 19 -- atstovų rūmuose. ALT Taryba kreipėsi į visus senatorius ir kongresmanus atitinkamais laiškais. Tą techniškai laisvą paruošimo bei išsiuntinėjimo darbą atlieka biuras, bet greta juk reikia daug asmeniško kontakto ir darbų atlikti pačiame Washingtone. Šioji dalis krinta ant mano ir mano pasitalkintų asmenų pečių...

Žiūrint į ateitį, tai be nuolatinio Lietuvos laisvės bylos interesuose budėjimo, esamė išvakarėse ypatingai dokumentuotos ir kaltinama medžiaga itin akivaizdžios genocido parodos pristatymo. Bet apie tai plačiau kita proga!

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE

INSURED

4 3/4%

6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

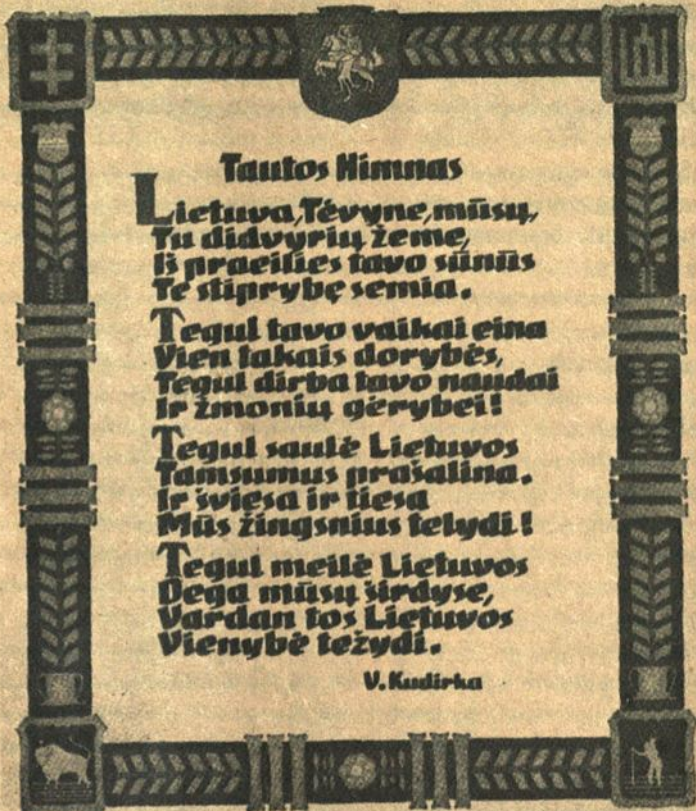
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMŠ PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

LIETUVIAI,

Vasario 15-sios išvakarėse Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipiasi į visus lietuvius pavergtose tėvynėje, Sibiro tremtyje ir išeivijoje. Iš tėvynės iš tremtuosius giliai užjaučiame ir nepalūžusiems išlikti linkime. Tėvynėje okupanto priespaudą nešančius prašome išverti ir savo darbus bei žygius grįsti nepalūžiamu Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tikėjimu. Išeivijoje išblaškytuosius raginame visada prisiminti, kad pavergtą tėvynę iš mūsų laukia ištikimybės ir aukos jos laisvės sugrąžinimui paspartinti. Kviečiame sutelkti visas mūsų pastangas Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vadovybėje, derinti kiekvieną asmeninį įnašą į Lietuvos laisvės kovą ir dosniai remti jo vykdomus laisvinimo darbus. Vasario 16 proga Jūs gausi auka įgalins tuos darbus plėsti, tobulinti ir naujas mūsų intelektualines jėgas jų vykdymui sutelkti.

Lietuvių tautos apsisprendimas atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę buvo paskelbtas Lietuvos Tarybos Vasario 16 aktu, užtikrintas savanorių bei karių gyvybių auka ir pagaliau atstatytas Steigiamojo Seimo demokratišku išrinkimu. To Seimo darbai įrodė lietuvių tautos politinį sąmoningumą ir valstybinių tradicijų išlaikymą.

Siemet minėdami 50 metų nuo šio istorinės reikšmės įvykio, kviečiame šią sukaktį prasmingai paminėti ir Lietuvos išlaisvinimo pastangų sustiprinimui panaudoti.

Besikeičiančios tarptautinės raidos akivaizdoje, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas darys visa, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalas būtų paveikiai ginamas visur, kur Lietuvos ar lietuvių tautos interesai gali būti paliesti tarptautinėse derybose ar galimuose sandėriuose.

Lietuviai!

Tėvynę laisvės sugrąžinimas tebūna visų mūsų tikslas ir būties prasmė, o mūsų žingsnius telydi tarpusavė darna, aukos dvasia ir nepalūžiamas ryžtas.

Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSİŠAUKIMAS Į VISUOMENĘ

Šiais metais minime 52 metus nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo ir laisvos valstybės atkūrimo. 1940 m. Sovietinė Rusija, susitarusi su Hitlerine Vokietija, klasta ir militarine jėga okupavo Lietuvą, kai tuo tarpu visame laisvajame pasaulyje naikinamas kolonializmas, kuriamos ir pripažįstamos naujos valstybės, gi imperialistinė Sovietinė Rusija tebelaukia pavergti daugelį tautų.

Kovai už išsilaisvinimą okupuotos Lietuvos lietuviams galimybės labai ribotos, bet jie daro visa kas esamose sąlygose įmanoma. Todėl mūsų, esančių laisvajame pasaulyje lietuvių, šventa pareiga visomis išgalėmis remti jų laisvės atgavimo ir suvereninės valstybės atstatymo pastangas, gausesnė kaip iki šiol pinigėmis aukomis remti esančias laisvinimo institucijas. Nenustokime vilties ir ryžto tęsti kovą iki Gedimino kalne suplevėsus mūsų trispalvė ir Karo muziejaus bokšte suskambės laisvės varpas.

Amerikos Lietuvių Taryba, Detroito įvykusiame seime ir savo metiniame suvažiavime Chicagoje, apsvartė planus ir priėmė nutarimus plėsti

JURGIS JUODIS

Grażina (aliejus)

NAIVIAI TIKĖJOME, KAD KITI IŠLAISVINS LIETUVĄ (2)

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

Kad turime įtakos i Sovietų režimą Lietuvoje matyti iš sovietų pastangų mus suskaldyti ir pateisinti Lietuvos inkorporavimą. Jeigu laisvieji lietuviai nebūtų rimtas antisovietinis veiksnys laisvame pasaulyje, tai kodėl atvykta pavieniai okupuotos Lietuvos komunistų užangažuoti kultūrininkai, kurie savo koncertais bei susitikimais nuosekliai bando mus, ar pripratinti prie okupacijos, ar suskaldyti. Pats faktas, kad okupuotos Lietuvos spauda laiks nuo laiko spausdina poleminius straipsnius prieš vadinamus lietuvius fašistus, buržuazinius nacionalistus, prieš vaduotojus, liudija Lietuvos gyventojams, kad veiksniai Vakaruose dilgina Sovietų jų jautriausioje ir silpniausioje vietoje, būtent: pasaulio opinijos lankose. Tiesos atskleidimas ir sovietų nusikaltimų atidengimas vakariečiams yra bene efektingiausia kovos priemonė prieš sovietų tęsimą smurtą pavergtose tautoje. Kadangi sąlygos palankios sovietų propagandininkams atvykti į laisvąjį pasaulį, reikia didesnio budrumo iš mūsų širdies. Reikia, taipogi, apdairumo, kad priešas neįvartytų kylį į mūsų visuomenę. O tai galime padaryti, jei ne sileisime dezorientuoti, jei demaskuosime priešą užmačius. Nepaisant didelių išlaidų ir idėjų pastangų, buvo trūkumų mūsų vedamojoje akcijoje. Be-

veik 20 metų ignoravome jaunąją kartą, jos sistematingai ir nuosekliai neparuošėme politiniam darbui. O kas nepasiruošęs, kas neturi progos pasimokyti iš praeities klaidų, tam ir lemta tas pačias klaidas kartoti, tam ir lemta viską iš naujo išmokti. Užtat mūsų veikime dabar pasigendame tos generacijos, kuri yra tarp 30 ir 45 metų amžiaus. Visur yra didelių patirties spragų. Veikė jų tarpe turime labai jaunų neprityusių veikėjų ir turime pavargusių ir senstančių visuomenininkų. Nėra lengva nužengti tiltą skersai šitą generacijų prarają. Kur dingio tie diplomuoti inžinieriai, chemikai, mokytoriai ir psichologai, kurie mokslus išėjo Vakaruose? Tik vienas, antiras ateina į visuomeninį darbą. Visuomeninio veikimo našta neša 1,500 pasišventėlių. Kur dingio triskart tiek jaunųjų inteligentų? Dar nėra pervėlu šitos spragos užpildyti.

Yra pavojus, kad atitruksime nuo krašte gyvenančių lietuvių. Reikia sekti įvykius visose srityse Lietuvoje, idant turėti tikrą krašto ir tautos buklės vaizdą. Vadinasi, yra pavojus, kad ateityje lietuvis krašte negalės susikalbėti su laisvojo pasaulio lietuviu. Reikia dėti visas įmanomas pastangas asmeniškai susirūti su savo tautiečiais krašte.

Tik ir šitoje srityje reikia atsargumo, kad nepakenktume saviškiams ir kad nepasitarnautume okupantui.

Taip pat emigracijos aplinkybės iššaukė daug pagiežos ir nesantaikos. Per daug laiko, pinigų ir nervų išeikvojome besikovodami tarp savęs dėl autoriteto. Šios savitarpio kovos išsėmė daug energijos. Mus atitraukė nuo bendros kovos su priešu. Ir dabar daugelis galvoja, kad reikia surasti kokią nors formulę, kad reikia tik parašyti tobulą konstituciją, kuri įgalintų anti-veiksmą, ir tada visas darbas eis sklandžiai.

Laikas irgi atnešė nuostolių. Mirė visa eilė Lietuvos Respublikos politikų ir diplomatų. Laikas veikia ir į kitus patyrusius politikus. Nors ateina į darbą jaunesniosios kartos žmonės, jei taip greitai neįsigijo patyrimo. Reikia brangaus laiko pašvęsti jų brandai.

Pasimokant iš praeities klaidų, reikėtų išvengti veikimo dublikavimo. Reikėtų nustatyti politinių darbų prioritetą. Reikėtų racionalinti išlaidas. Turime išvengti tarpveiksnių varžytinių. Iš praeities galima pasimokyti, kad mūsų išeivijos vienybė yra moralinio pobūdžio; autoritetas atsiranda vien iš visuomenės santaros. Kada kuris nors veiksnys bando primesti savo pirmenybėkitiems, bendra kova nukentčia. Nėra įmanoma varžytinių kelių pastatyti autoritetu. Lietuvių visuomenė turi savo santalkinę išmintį. Laisvieji lietuviai remia tą veiksmą, kuris sugeba įgyvendinti pozityvius darbus.

Visi veiksniai turėtų atkreipti didesnę dėmesį į apleistas sritis, kaip antai: mokslinių veiklų apie Lietuvą paruošimą svetimomis kalbomis, turimos medžiagos veiksmingą išskleidimą. Neužtenka vien paruošti literatūros, reikia išstudijuoti kam ją išdalinti, kad mūsų bylai būtų didesnė nauda. Taipogi reikėtų sistematingai išstudijuoti informacijos - susižinojimo skleidimo būdus. Viena iš sunkiausių blogybių pašalinti yra

prielaidų darymas politikoje. Studijuojant pastarųjų metų laikotarpį, gaunasi išpūdis, kad nemaža pastangų, net krypties nustatymas buvo pagrįstas iliuzijomis apie Vakarų valstybių intencijas. Laikas seniai pribrendo išmesti mitus apie Vakarų geraširdiškumą. Vakarai mums tik tada padės, kai politinė konjunkktūra pasuks Maskvos nenaudai. Juk 1918-1920 metų istorija mums parodė, kada ir iki kokių laipsnių lietuviams padėjo Vakarų valstybės. Būkime idealistai, kas liečia Lietuvos išlaisvinimo strategiją ir galimumą susilaukti iš kitų pagalbos. Taipogi būkime apdairūs, žvelkim penkis - dešimt metų į ateitį, turėkime platesnę viziją ir stenkimės ją atsiekti. Nesekim kito primetų įvykių, o patys imkimės iniciatyvos pereiti į ofensyvą. Svarbiausia, žinokime ko mes norime ir turėkim drąsos tai atsiekti.

Veikimo taktika turi būti lanksti ir pritaikyta prie sąlygų. Tačiau gairės turi būti visuomet aiškios. Lietuvių politinio veikimo pagrindinės gairės šiaip suvokiamos: jungti visas karktas į bendrą lietuvių tautos kovą dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės atgavimo, jos teritorinio integralumo išsaugojimo ir teisės lietuvių tautai pasirinkti ir nustatyti savo nepriklausomos valstybės politinę, visuomeninę ir ūkinę santvarką.

Antra, dėti pastangas siekiant lietuvių išeivijoje vieningos Lietuvos laisvės kovos vadovybės sudarymo.

Paržvelgus mūsų vadavimo veiklos barus, matome kad yra daug ir svarių spragų. Visvien sumobilizavus geriausius lietuvių talentus, sukaupus pinigą numatytiems įtaigojimo darbams ir nustačius ilgalaikius ir trumpalaikius planus pagal veikimo svarbos prioritetą, galėsime ateity sustiprinti Lietuvos bylos poziciją ir ilgainiui laimėti. Pirmia, reikia išsamiai susipažinti su Lietuvos dabartine padėtimi ir paruošti sovietų skriaudų dokumentaciją. Reikia paruošti dokumentuos tuotus teisinius argumentus dėl Lietuvos pretenzijos į Vilniją ir Rytprūsus. Neužtenka tik spausdinti retoriškus bendrybėmis išdėstytus pamfletus.

Antra, reikia nustatyti ofensyvinę politiką su aiškiais siekimais ir tam tikslui pastatyti atitinkamą funkcionuojančią organizaciją.

Tačiau, reikia susipažinti nuodugniai su Amerikos politikos formulavimo procesu, to proceso institucijomis ir personalu. Turime draugų Amerikos Kongrese, o mažai įtakos Valstybės Departamente. Reikia pažinti Amerikos aukštos politikos formuluotojų psichologiją - galvosena ir tada argumentuoti jų plotmėje, o ne vien taip, kaip mums lietuviams įprasta.

O tam viskam reikia pinigų, pinigų ir dar kartą pinigų.

Chicago Lietuvos Taryba

Vasario Šešioliktajai artėjant

Artėjant Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai prievar-tu stabtelėti, atsigržti atgal ir pažvelgti į anų laikų lietuvių tautos golgotinį kelią, kuriuo mūsų tautai buvo lemta eiti.

Kai žmogus žvelgi atgal, būtinai tenka prisiminti Pirmojo Pasaulinio karo pradžią. Anuomet lietuviams, ypač tautos žadintojams, inteligentams, buvo didelis galvosūkis: kas karą laimės -- rusai ar vokiečiai? Nuo tokio ar kitokio jų likimo jų priklausė mūsų tautos ateitis.

Karo audrai siaučiant jo ugniai besitartinant prie Vilniaus, būtinai reikėjo apsispręsti tikroje Lietuvos sostinėje, buvusiam Lietuvių Komitetui. Tačiau Komitetui teko susiskirstyti į dvi dalis. Viena ryžosi važiuoti Rusijon ir rūpintis ten nublokštais mūsų tremtiniais, suprantama, neišleidžiant iš akių ir lietuvių tautos politinio likimo.

Kaip atmenam, Petrapičio seime vieni susirinkusių lietuvių atstovai atvirai ir aiškiai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę, o kiti svyravo ir teiştirio pasakyti tik už Lietuvos autonomiją.

Dar didesnius uždavinius turėjo išspręsti ir atlikti tie kuriems buvo leista pasilikti savame gimtame krašte. Šių pastarųjų gyvenimas buvo gan sunkus, o jų veikla suvaržyta, sukaustyta. Vilniškė Lietuvių Taryba neturėjo net savo organo. Ji ilgą laiką negalėjo, kad ir labai atsargiai, savo minčių, sumanymų perteikti savo krašto gyventojams.

Vilniuje palikęs Komitetas okupacijoje dirbti sau pirmininku išrinko Antaną Smetoną, gi išvykusiam Rusijon Komitetui vadovavo Martynas Yčas. Tačiau tarp abiejų Komiteto dalių apylinkiniais keliais bei kanalais buvo, kiek galima palaikomas glaudus

kontaktas, lėšų reikalu ir politiniais klausimais. Be šių Lietuvių Komitetų, karo metu buvo dar susidarę lietuvių centrai ir kituose užsienių kraštuose.

Pirmiausia čia tenka paminėti, veikliausius Amerikos lietuvius, kurie daug dėmesio kreipė į karo audrų teriojamus Tėvynės vargus. Be to, stiprus lietuvių centras buvo susikūręs Šveicarijoje, kur susispietę ne mažą ėjusio aukštąjį mokslą lietuviško jaunimo. Pažymėtinas ir lietuvių veikimo centras Stockholme, Švedijoje, tarpininkavęs susisiekiant tarp okupuotos Lietuvos ir Rusijos. Čia reiklia pasakyti, kad šiems lietuvių centrams užsieniuose buvo daug lengviau veikti, negu lietuviams vokiečių okupacijoj ir Rusijoje. Ypač laisvai galėjo veikti Američiai lietuvių ir Šveicarijos lietuvių centras.

Jau pačioj karo pradžioje Amerikos lietuvių ėmė rūpintis materialine parama Lietuvai ir mėgino ruošti kelią Lietuvos nepriklausomybę. Be to, Amerikos lietuvių aktingai dalyvavo visam lietuvių diplomatiniam darbe. Pasaulinio karo metu, dažnai ragindavo Amerikos vyriausybę kreipti daugiau dėmesio į Lietuvą ir vėliau -- ją pripažinti nepriklausoma valstybe. 1918 gegužės 3 d. Amerikos lietuvių delegacija lankėsi pas prezidentą Wilsoną ir prašė jį, kad Lietuva nebūtų pamiršta taikos konferencijoje. Taip pat Amerikos lietuvių pastangomis JAV pati pirmoji iš didžiųjų santaršų valstybių pripažino Lietuvą de jure. 1922 m. liepos 28 d., tuo tarpu kai kitos didžiosios santaršės valstybės padarė 1922 metais gruodžio mėn. 20 d.

Daug yra nusipelnęs siekiant nepriklausomybės, Šveicarijos lietuvių centras, Šveicarija karo metu laikėsi griežto neutraliteto ir čia buvopamogi dirva politiškai

veikti. Šveicarijoje lietuvių turėjo savo informacijos biurą ir varė propagandą už Lietuvą, leisdami atitinkamus raštus vokiečių -- prancūzų kalbomis. Taip pat Šveicarijoje įvyko kelios lietuvių konferencijos, kuriose daug anksčiau buvo keliamas nepriklausomos Lietuvos klausimas. Kai kuriose tose konferencijose dalyvaudavo lietuvių atstovai iš okupuotos Lietuvos ir Rusijos. Jau per pirmąją konferenciją Berne 1916 m. kovo 1-5 d. iškėlė Lietuvos nepriklausomybės šūkį. Vėlesnėse konferencijose, 1916 gegužės 21 d. -- birželio 4 d. -- birželio 30 d. ir liepos 4 d. 1917 m. lapkričio mėn. 2-10 d. nepriklausomybės reikalas buvo plačiai aptariamasis ir nustatomos bendros veikimo gairės. Šveicarijos lietuvių daug padėjo, kad vokiečiai sutiktų leisti sušaukti 1917 m. Vilniuje lietuvių konferenciją, kuri išsirinko Lietuvos Tarybą. Daug dirbo lietuvių ir Skandinavų kraštuose ypač Švedijoje. Skandinavų valstybės, būdamos neutralios, buvo labai palankios ir nuoširdžiai užjautė Lietuvos laisvės troškimus. Pavyzdžiui, Stockholme buvo įvykęs gausus švedų mitingas, kuriame buvo priimta rezoliucija, kad "karo sukūry turi iškilti laisva lietuvių tauta, kuri pati turi rūpintis savo likimu".

Į Stockholmą dažnai suvažiuodavo pasitarti lietuvių iš kitų kraštų.

Pažymėtina yra lietuvių konferencija Stockholme, įvykusi 1917 m. spalio 18-20 d. Didelį darbą taip pat atliko ir lietuvių Rusijoje. Čia buvo smarkiai dirbama ne tik labdaringas darbas, bet ir politinis. Abi šio darbo sritys turėjo labai didelės reikšmės. Tremtinių globojimas išlaikė tautai per dešimtis tūkstančių narių, kurie būtų žuvę svetimųjų bangose. Besimokąs jaunimas tautiškai

Šį šeštadienį, vasario 14 d. 6:45 v.v. Čiurlionio galerijoje Chicagoje atidaroma jungtinė JAV ir Kanados lietuvių dailės paroda. Savaitės dienomis paroda bus atidaryta nuo 7 iki 9 v.v. Paroda uždaryta vasario 22 d. Nuotraukoje Jadvygos Paukštienės paveikslas "Jauni arkliai" (allėjus), kuris ištatytas šioje parodoje.

buvo stiprinamas ir iš jo tarpo, grįžus Lietuvon, išėjo gausios pirmųjų valstybės tarnautojų eilės. Rusijos lietuvių veikimas pasiekė savo viršūnę per Lietuvos Seimą Petarpily 1917 m. gegužės 27 -- birželio 2 d. Čia dauguma balsų buvo priimta rezoliucija, reikalaujanti Lietuvos nepriklausomybės.

Tai, va, iš šios trumpos apžvalgos matome, kaip buvo anuomet lietuvių veikta įvairiose vietovėse. Visur veikimas buvo grindžiamas tuo pat pagrindu -- laisvė ir nepriklausomybė.

Dirbdami užsieniuose lietuvių gerokai vokiečiams kenkė skleisdami žinias apie vokiečių imperialistiškus siekimus Lietuvos atžvilgiu. Todėl noromis nenoromis, vokiečiai užmezgė kontaktą su Vilniaus lietuvių, kurie nurodė vokiečiams reikalą sudaryti rinktinių lietuvių organą, kuris atstovautų Lietuvą būsimoje derybose. Po ilgų svyravimų, vokiečiai sutiko, kad Vilniuje būtų sušaukta lietuvių konferencija, kuri susirinko 1917 metais rugsėjo 18-22 d. ir išrinko pageidaujamą organą Lietuvos Tarybą. Tai jau buvo didelis laimėjimas, tuo labiau, kad

visi lietuvių centrai užsieniuose tuoju nesvyruodami Tarybą pripažino vienintele aukščiausią lietuvių tautos atstovybę, kuri ryžtingomis ir drąsiomis savo pastangomis bei rizika 1918 metais vasario mėn. 16

d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Vasario 16 d. aktas parodė tikruosius lietuvių tautos siekimus -- būti ir gyventi laisvai ir nepriklausomai.

J. Miškinis

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE, pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įruošti.

Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kurėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną koplyčia bus dedikuota.

SAVO AUKĄ ATSIUSKITE PRIEŠ KOPLYČIOS DEDIKACIJĄ.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

JURGIS GLIAUDA

ŠALIA MILŽINŲ

Dirvos konkurse premijuota novelė

(9)

Taryt Marelė paprašė sekti bene katra pamatys pro šai einantį, pro verptuvės langus, dailidę Kiprijoną. Moterys verpė tylėdamos, laukdamos tikrai didžiųjų įvykių. Katros jau ir rengė pašaipos ir paniekos žodžius, nusyiesti juos vis išdidžiai, lyg numitę katinas, ūsais krutinančiam dailidei.

Netrukus jis parsirado. Pradarė moterys duris, ir liepė sustoti. Kaip trenktas, jis sustojo prie durų. Marelė paėmė savo verpstę, ir nešdama ją lyg vaiką glėby, prinešė prie durų ir trenkė ant šlapios žemės. Ir visoms taip prasižiojus, kad varlė burbon išoktų, Marelė stvėrė išgrazintą Kiprijoną verpstę, sėdo ant verpstės kraigo ir taikėsi imti pluoštą ir pradėti verpti, lyg nieko dėta. Tik buvo įkaitus, kaip raudona aguona prieš saulę.

Kiprijonas nuožė kepurę, pažiūrėjo į merginą ir tarė:

-- Ačiū už tai, Marele.

Ir palengva, né neižengęs verptuvės, lyg klūpčiodamas dėl laimės, nuėjo į savo trobą.

Bėgo moterys prie Magdutės, naujienos nešinos. Bėgo Magdutė vyskupijon, ritosi pilna kūnu, lyg eldija su visomis išpūstomis būrėmis. Maldausiu vyskupo, žybiuriavo jos smegenyse, išvaryti daili-

dę, išvaryti pikta dvasią iš vyskupo dvaro.

Ji įžengė seklyčion kaip tik vyskupui ir Daukantui taip smagiai susijuokus.

-- Magdute, pasakė vyskupas, pamatęs įėjusią moterį, nedrįstančią prabilti pirma, parsisūskė dailidę Kiprijoną.

Tada apmaudas suėmė ją taip, kad radosi drąsos tuoj pat išdėstyti visą reikalą.

-- Vyskupėli, sustenėjo Magdute, Marelė ant verpstės prisėdo. Tokia verpėja, tokia plonasiūlė, prisėdo! Toks savęs novijimas! Kaip Dievą myliu, vyskupėli, taip širdį susopo!

-- Prisėdo, sušuko Daukantas. Prisėdo! Ačiū Dievui, prisėdo!

Ir jis pasijuto lyg bendros šeimos narys, parblokštas geros naujienos. Jis trenktelėjo lazda į grindis.

-- Galiu ir aš išvykti, pasakė Daukantas. Ake-lavičiaus reikalas išgaišo, o aš, paveizdan, geram vyrui laimę atvežiau. Senkapių ir miškų mylėtojai. Jis man aitvarinius ant lazdos, o tie aitvarai jam Marelę.

-- Žleberiuoji, Simonai, pasakė vyskupas. Nesuvokiū apie ką?

Magdute, lyg sausūs žirnius papylus į medinį dubenį, atklojo visą verpstės istoriją.

— Pašauk juos abu, liepė Magdutei vyskupas.

Kada bailiai pradarė duris, įžengė seklyčion Kiprijonas, nuimtą kepurę maigydamas rankose, o paskui jį, lyg su gaisais žanduose, Marelė, iš savo sostakėdės vyskupas ištiesė jims pabučiuoti žiedo rubiną.

-- Vaikeliai, pasakė vyskupas, pasitarkite su tėvais, pasakykite jiems, kad vyskupas laimina

santorį. Priduokite užsakus ir vestuves ruoškite, tik be velnio lašelių.

Dailidė ir Marelė stovėjo prie durų sukręsti, lyg suakmenėję.

Vyskupas pasakė Kiprijonui:

-- Tik tu, šalavaika, prižadėk man, kad prie pono Jezuso koplytėlių neikiši savo miškinį ir girinių. Jiems ten ne vieta.

Daukantas pakėlė lazda, kad matytų rankeną ir pakartojo atrastą pokštą:

-- Tu, Kiprijonai, man aitvarus, o anie tau Marelę...

Daukantą ir jaunuosius vyskupas atleido kartu. Jiems išėjus, pažiūrėjo pro langą. Jis matė kaip kulnoja Daukantas, pasiramsčiuodamas aitvarine lazda; ir kaip gūviai ir kartu žengia jauna žemaitis. Ka pora, aitvarų sunėsta bendrai laimei ir bendram vargiui.

Įprastu judesiu jis pakėlė ranką žegnonei, ir palaimino jų tostančias nugaras. Daukantas kulnojo sau mažas, liesutis ir vis tiesios nugaros. Jo miestietiškas švarkelis atrodė toks juokingas Varnių vyskupo dvare, ir apikaklė lyg liptų ant sprando kas kartą atsilepdama į jo trupanečius žingsnius.

Vyskupas pažegnojo jį kartą, ir kitą, ir trečią. Ir vis kas žegnone į senas draugas vis lyg mažėjo, lyg mažėjo, lyg skleidėsi ore. Gal būt tai buvo tik grauzli dregmė, tokia niekados nebūta vyskupo akys?

-- Mes, žemaičiai... pagonys dar... mes žemaičiai, pagalvojo vyskupas su keistu atradimo džiugesiu. Ir tuoj priverstė savo mintį, visą savo esybę, sugrįžti prie naujo ganytojinio laiško apsvarstymo.

(Pabaiga)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Prieš porą savaitę amerikiečių spaudoje pasirodė ši nuotrauka vaizduojanti Baltųjų Rūmų sargus naujose iškilmų uniformose. Parašai skelbė kad tai atrodo lyg "liekanos iš lietuvių filmo ar pabėgėliai iš Weimaro respublikos".

Viena nauda iš kelionių po užsienį, sakoma, kad prasiplečia akiratis. Bet yra ir pavojus, kad gali grįžti namo su svetimomis idėjom.

Prezidentas Nixonas, pagal spaudos atsiliepimus, rado abu. Praeitais metais keliaudamas po Vakarinę Europą igijo sveikų minčių užsienio politikoje. Bet deja, jis atrado ir skonių mandriom uniformom.

Pagal Baltųjų Rūmų spaudos biurą sakoma, kad jam padarė didelį įspūdį jo šeimininkų Europoje įmantriai aprenkti sargybiniai ir nutarė kad ir čia panašiai nebūgtų. Pirmoji šio kaprizo auka yra Baltųjų Rūmų policija iki šiam laikui buvusi aprenkta tvarkingomis tamsiomis uniformomis.

Britų ministerio pirmininko Harold Wilson atsilankymo proga nelaimingasis Baltųjų Rūmų dalinys pasirodė naujose iškilmų uniformose. Tamsios kelnės dar buvo, bet su jomis atsirado aukšto kaklo baltas tunikas, su daugybe aukšinių sagų ir įvairiomis puošiančiomis blizgutėmis. Ir visą šią grožybę užbaigia aukšta, smaili juoda - auksinė kepurė iš Bismarko laikų. Beje, šis malonumas už 250 uniformų kainavo \$23, 750.

Visuotinas efektas sunkiai apibūdinamas, bet yra maždaug kažkur pusiaukelyje tarp prūsų laiškanėsio ir generolo Raštikio atsiminimų knygos viršelio.

Nors iki šio laiko sąmoningai vengiau rašyti lietuviškomis temomis, nes taip rašančių eksperimentų jau ir taip užtektinai yra, gal pats laikas atmesti šią mintį, šokti visuomenės veiklos sukurin, skelbiant griežtą protestą amerikiečių spaudai prieš mūsų tokių išlaidų išleidimą...

Skaityk ir platink
DIRVĄ

"SEKSAS, IŠGANYMAS AR PRAŽŪTIS"

Dirginanti paskaita Bostono Kultūros Klube

L.B. Kultūros klubo naujoji valdyba, kurios pirmininkas yra inž. Č. Mickūnas, savo darbus pradėjo patrankos šūviu -- kun. prof. Antanas Paškus, filosofijos ir psichologijos mokslų daktaras, sausio 31 d. vakare, Internacionalinio Instituto salėje, skaitė paskaitą tema: "Seksas, išganymas ar pražūtis". Pats temos aptarimas, kaip matom, yra dilginantis, tad nenuostabu, kad Bostono lietuvių tarpe jis suskambėjo kaip sunkiosios patrankos šūvis.

Prelegentas kun. dr. Ant. Paškus klausytojus savo paskaiton įvesdino vienu kitu sąmojumi, sudarydamas jaukią nuotaką. Atsigrižęs į savo temą -- į moters ir vyro seksualinius santykius -- sekso esmės jis nesmerkė, tamsiom spalvomis jo nedažė. Žvelgdamas į tuos santykius iš amžių perspektyvos, kalbėtojas ir nieko ypatingai nauja tuose santykiuose nerado. Amžiais sekso problema žmonių tarpe buvusi gyva, tai pridengta drovumo ir gėdos skraiste, tai vėl iš krantų išsiliesusi. Mūsų gyvenamom dienom revoliucinga esą tai, kad moters ir vyro santykiai nusirengė iki nuogumo. Kas prieš kelias dešimt metų buvo gėda, netaktas ir grubumas -- tas šiandien pasidarė saloninių pokalbių linksmas dalis. Kun. dr. Ant. Paškus savo paskaitą pagrindė klinikinės psichologijos tyrimų duomenimis, pavyzdžiui, pailiustruodamas seksualinio gyvenimo iškrypimus ir to gyvenimo dramą.

Meilė žmogui esanti igimta. Savo prigimtimi tai nuostabiai gražus ir išpūdžių kupinas išgyvenimas. Deja, tik retai kada jis trunka ilgą laiką. Tą pastebėjo ir antikinės Graikijos filosofai, dar prieš Kristaus gimimą, ir žmogaus meilės išgyvenimus suskirstė į keturias pakopas: libido, erotinė, broliškoji ir dieviškoji meilė. Libido -- tai paprastas lytinis pasitenkinimas, savo esme primityvus, neangažuojąs dviejų partnerių gilesnių jausmų. Erotinė meilė jau angažuojanti žmogaus dvasią, sukelianti ilgesį ir nerimą, svajones, liūdesį ir džiaugsmą. Broliškoji meilė dažniausiu atveju pasireiškianti tada, kai dingsta libido ir eros, o lieka tik prisirišimas ir bičiulystė. Aukščiausia pakopa -- dieviškoji žmogaus meilė -- esanti labai retas atsitikimas. Tas atsitinka tada, kai du žmonės, moteris ir vyras, pajęgia vienas kitą priimti ir suprasti toki, koks jis yra, kai atmandama gyvenimo darina, kai vienas ir kitas pajęgia išsijauti į savo mylimo rūpesčius ir darydamas jaukią nuotaką, džiaugsmus ir sielvartus, kai visa žmogūka būtim sutampa su savo mylima ar mylimu, aišku, neišjungiant ir seksualinių santykių.

Kun. dr. A. Paškus iš savo paskaitos išjungė moralinį aspektą -- jis nemokė, nebarė ir nemoralizavo, o pažvelgė į tą painią problemą kaip mokslininkas, kaip psichologas ir filosofas. O tai ir buvo jo paskaitos stiprybė. Ir pesimizmo jis neskelbė. Atvirkščiai jis esąs optimistas, nūdieninė seksualinių santykių nunuoginimo problema ilgainiui išblėsianti, ateisias atsipeikėjimas ir susitramdymas. Tačiau gal būtų galima prelegentui ir toki klausimą statyti: kadangi tas nusinuoginimas jau kuris laikas yra apsėmęs vadinamus Vakarų civilizacijos kraštus, baltus ir net raudonus, tai ar tas nėra rūstus ženklas tai pačiai civilizacijai? Klausimą nenorom kelia žinomų kultūrų žlugimas, kai žmonių seksualiniai santykiai taip pat buvo išsiliesę iš sa-

kų ir vagų. Baigiant idomios ir turiningos kun. dr. Ant. Paškaus paskaitos paviršutinišką apasakojimą, kyla dar ir toks klausimas: ar dvasiškis, prieš 40-50 metų būtų galėjęs taip atvirai kalbėti apie seksą ir jo problemas? Atrodo, kad ne -- davtkos tokį būtų liežuviu užplakusios! Tuo tarpu nėra bloga, kad šio amžiaus sekso pakrikiman pradeda gylintis ir kunigai, ypač katalikų kunigai, kurie iš arti pažįsta daugelį žmogaus silpnybių. Tyklėjimu ir asketizmu problemos gaisro neužgesinsi, tad sveikintinas ir kun. dr. Ant. Paškus, kad jis išdrįso savo mokslinių tyrinėjimų žiniomis su mumis pasidailinti.

Šiame L.B. Kultūros klubo susirinkime matėm ir apeigas, kurios paprastai įvykdavo rugsėjo ketvirtą šeštadienį, naujo sezono pradžioj. Ši kartą tas buvo padaryta tik sausio 31 d. vakare: buv. klubo pirm. dr. Br. Mikonis susirinkimui pristatė naują klubo pirm. inž. Česl. Mickūną, o šis savo naująją valdybą, kurion įeiną Č. Aleksionienė, A. Navickienė, S. Makaitytė ir Myk. Drunga. Susirinkimas naująjį pirmininką inž. Česl. Mickūną ir jo valdybą pasveikino karštais plojimais.

Kitas L.B. Kultūros klubo susirinkimas įvyks vasario 28 d. vak. tose pačiose Internacionalinio Instituto patalpose. Prelegentas -- prof. dr. A. Klimas iš Rochestero, N.Y. Atrodo, tada turėsime progos pasikalbėti apie lietuvių kalbą, kuri Amerikoje jau regimai pradeda apluošti. (t. st.)

KAZIMIERAS OKSAS Į KONGRESĄ

Vasario 1 d. Margučio salėje, 2422 West Marquette Rd. įvyko labai gausus rinkiminės būstinės atidarymas "Oksas For Congress". Nuo 2 val. iki 4 rinktosi iš visur lietuviai susipažinti su p. Oksu, kuris tik vieninteliis lietuvis ateinančiuose pirmiunuose rinkimuose stato savo kandidatūrą iš 3 districto į JAV kongresą. Čia matėsi nemaža

ir demokratų lietuvių, giliai suprantančių reikalingumą paremti savą lietuvių, nežidrint nei partijos priklauso. Tas reiškinys labai mielas, nes tautybė turi būti virš visko ir vieni kitiems padėti politiniuose keliuose.

Ar yra galimybė p. Oksui laimėti pirmiunuose rinkimuose kovo mėn. 17 d.? Atsakymas būtų dvejopas: kiek lietuvių (Nukelta į 8 psl.)

Chicagos Lietuvių Prekybos Rūmų direktoriai su kandidatu į kongresą K. Oksu, Sėdi Juozas Bacevičius, Vilijus Kareiva, prez. Kazimieras Oksas, Juze Miller ir Feliksas Raudonis, Stovi Bronius Klemka, Vytautas Shukis, dr. Juozas B. Jerome, Stasys Balzekas, Jr., Bronius Gramont, Adolfas Baliūnas ir Petras Vilkelis.

Iškarpa iš Grandinėlės šokio...

J. Carlos nuotrauka

CLEVELANDO GRANDINĖLĖ PAGALIAU CLEVELANDE

Petras Maželis

1968 m. spalio 13 d. didžiulė WHK auditorija, perpildyta 1400 žiūrovų, buvo entuziastingais liudininkais Grandinėlei išplaukiant įplatesnius meninius vandenius. Buvo tikėtasi, laukta ir spėliota. Kai dviejų valandų koncertas prabėgo, kaip neužmiršamas akimirksnis, žiūrovai dar ilgai gyveno matyta jaunatve, šypsenai, vikriai besisukančiais ratais, darniomis linijomis, sparnais, plėvėsuojančiomis nosinėmis ir skambiu klumpių ritmais. Rinktiniai, įmantriais raštais iškaišyti rūbai žaismingam judesio blizgėjo visomis vaivorykštės spalvomis, ryškiai pabrėžiančiomis mūsų audėjų gabumus ir skonį.

Tai buvo juk mūsų tautiniai šokiai, rodos, pažįstami, matyti, o ne kartą, gal būti, ir mūsų pačių šokti. Ar Grandinėlė tikrai šoka? Ne, Grandinėlė žaidžia, krykštuoja, bėga iš formos į formą, kuria šokiams atitinkamas nuotakas -- čia didžiulis greitis, čia nuosaikus ramumas, liudėsys ir net juokavimas. Sokis po šokio, kaip nenu-trūkstanti audėjos gija, prieš mūsų akis kuriasi spalvinga mozaika.

Po koncerto kilo mažai baime. Kas toliau, kokias formas ir kokią mozaiką sukurs ateiviai? Juk tautiniai šokiai teturi vos kelis pagrindinius žingsnius,

vos kelias kryptis judesiu, kaip ilgai ištvers jėgomis, laiku ir kūryba vadovai ir jaunimas?

Ir štai, dideliame džiaugsmui Grandinėlė keliauja visam 55 žmonių sąstate naujam žaidime, naujose idėjose. Vėl nauja gyvoji mozaika.

Chicaga, Philadelphia, Bostonas, Pittsburghas, Detroitas, Daytonas, Rochesteris, Hartfordas, Hamiltonas, Torontas, St. Catherine, universitetų salės, šokių festivaliai -- visur didinga lietuvių šokių demonstracija, gaivališka tautinė apraiška.

Pagaliam, turime progos pasigėrėti Grandinėle ir Clevelande. Savose kelionėse Grandinėlė tartum atliko prieš brodvėjinį egzaminą kitur ir savo laimėjimus atskleidžia namie. Tik dabar? Ar dėlto, kad "savam mieste pranašu nebūsi"? Anaipol, ne, Grandinėlė tik dar kartą parodysi, kad ji yra Clevelando pasididžiavimas. Dėl to jie verti ir mūsų didelės meilės, globos ir materialinės paramos, ypač šiuo metu, kada Grandinėlė ruošiasi kelionėn po Pietų Ameriką.

Neapvilkiame Grandinėlės vadovų: Liudo Sagio, visa širdimi besirūpinančios kolektyvu p. Sagienės, orkestro vadovo Rytos Babicko, talkininkų -- Livijos Kasperavičiūtės ir Gintauto Nelmano ir visų tų, kurie dirba, kad Grandinėlė būtų gyva. Tik stabtelkime ir paklauskime savęs, kas atsitiktų su Grandinėle, jei šie žmonės neatiduotų savęs tokiam dideliame darbe, jei jaunimas savuosius laisvalaikius praleistų kitur? Pagalvokime, ypač tie, kurie jau tik savais reikalais besirūpiname.

Atkreipkime rimtą dėmesį į š.m. kovo mėn. 1 d. datą, kada Grandinėlė vėl sužibės WHK auditorijoje.

Pavieniai ir su šeimomis pasimatykime Grandinėlės koncerte. Ta diena tebūnie mūsų tikroju tautiniu šventadieniu.

REZISTENCIJA

R. SPALIS

Kaina 6 doleriai.

LIETUVIŲ FONDO VAJUS DETROITE

Kaip žinia Detroito m. ir jo apylinkėms ypač skirta 100.000 dolerių kvota. Negalima pasigirti, kad LF telkimas būtų labai sėkmingas. Jau nemažai metų prabėgo, o vis dar milijono neturime. O tokių L. F. veikėjų, kaip dr. A. Razma, ir kaktos ima rūpesčio vagomis išivagoti. Tačiau neprotin ga būtų galvoti apie nesėkmę. L.F. žengia į laimėjimo triumfą iš lėto, bet užtikrintai. Kiek šiuo metu jau yra suaukota? -- daugelis gali paklausti. LF centro būstinės žiniomis jau 1969 m. kovo 16 d. Detroito apylinkė buvo suauktojusi 29, 153 dol., ir šiemet ta suma pakilo iki 31,000 dol. Bet iki mum skirtos kvotos dar toli. Dar turime suaukoti 69,000 dolerių. Suma nemaža. Bet nusiiminti neturėtume.

Mes dažnai išsigastame didesnių bei stambesnių -- istoriniai atžymėtinų siekimų. Jie mum atrodo tartum kalnai. Atsitoję prieš toki kalną iš karto pajuntame savo menkystę. Suabejojame. Nuleidžiame rankas. Imame nepasitikėti savo jėgomis. Bet be reikalo. Jei vykdomas tautai svarbus idealas, jei norime ką nors laimėti, reikia ryžto, pasiaukojimo. Daugis mūsų ir pasiaukoja. O jei atsiranda ryžtas, pasitikėjimas ir pasiaukojimas, tuomet niekas neįstengs mum pastoti kelią į laimėjimą. Taip ir su išteigtu milijoniniu Lietuvių Fondu mum einasi.

Kaip minėjau -- dažnai, pačioj pradžioj, tie siekiai kalnais mum atrodo.

Bet pažvelgę praeitin matome kiek jau esame tokių "kalnų" nugriovę. Tik atsiminkime savo laiku atliktą antikomunistinę, antimaskvinę demonstraciją New Yorke. Ir tuomet daugelis puolė organizatorius, gailėjosi lietuvių pinių, pranašavo tik kelių šimtų demonstrantų suvažiavimą į N.Y. Žodžiu buvome bauginami visiškai "nepasisekimu". Bet taip neįvyko! Surinkome tikrai stambią sumą pinigų ir patys dalyvavome šioje protesto demonstracijoje virš 14,000 žmonių minioje. Beveik pusė šios skaičiaus buvo jaunimas. Stačiam savo pinigais paminklinę koplyčią Washington. Ar jai neužteko pinigų? Ji buvo gražiai ir iškilmingai pašventinta. Ji kėlė ir kels lietuvių vardą. Ir šiuo metu dar renkami pinigai lietuvių kankinių koplyčiai Romoje užbaigti: koplyčios įrengimo darbai jau eina prie pabaigos. Pinigai baigiami surinkti. Ir šią vasarą ją žada pašventinti pats šv. Tėvas Povilas VI.

Ar tokie iškilūs darbai neneša lietuvių tautai garbės?

Savo laiku Juozas Kapočius pradėjo "beprotišką" kovą dėl Lietuvių Enciklopedijos išleidimo. Kiek anuomet atsirado priešų. Net daugelis mūsų žymiųjų rašto žinovų bei mokovų tą Kapočiaus

žygį vadino kvailu sapnu, romantiška svajone, nesąmone ir net beprotybe. Ir pats Kapočius neminė išleisti daugiau kaip 20 tomų. Bet... išėjo net 36 tomai! Tai turbūt istorijoje pirmas atsitikimas, kad iš kruvinosios vergijos pabėgę sugebėjo sutelkti tiek daug intelektualų -- mokslo ir rašto žmonių, kurie galėjo išleisti 36 tomų Lietuviškąją Enciklopediją. Negana to, juk nebuvo pinigų. Atsirado lietuviai prenumeratoriai, kurie sudėjo apie pusantro milijono dolerių L.E. išlaidoms padengti.

O ką sako Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas, kuris buvo suauktas JAV? Tai irgi didelis laimėjimas. Vėl gi lietuvių jėgomis ir lėšomis tie neužmirštiniai operų pastatymai... Dainų ir tautinių šokių milžiniškos šventės tik apie mūsų pasiaukojimą ir didžiulį sugebėjimą byloja ir bylos ateinančiom kartom.

Kaip matome, kiek daug vien tik JAV tų kal-

nų jau esame nuvertę. Ir kiek dar nuversime. Manding, ir milijoninį L.F. steigiant turėjome tų pačių, niekad nesišypsantių, niekad netikinčiųjų ir nepasitikinčiųjų Tomų netikėlių. Pradžiai, aišku, nebuvo lengva. Bet, ilgainiui, išsijudinome. Taip kaip toji žemaitiškoji šaudyklė "Kai išgruzės, tai kai šaus!" Vis to "išgruzėjimo" mum reikia. O dabar jau užtikrintai L. F. žengia pirmyn. Štai 1967 m. rugpjūčio mėn. esu rašęs periodinėje spaudoje (ir džiaugiausil), kad "jau turime surinkę L.F. 348,000 dol." O šiemet 1970 m. sausio gale, arba vasario pradžioj jau turim sudėję L.F. 600,000 dolerių! Iki milijono beliko surinkti 400,000 dolerių. Jau ir Tomai netikėliai ima atsiversti. Mūsų Detroito turime nemažą šimtininkų iš tų buvusių "Tomų netikėlių". Jie jau ir patys šypsosi iš savo netikėjimo. Juk vistiek tą užsimotą milijoną surinksime! Tik nelaukime ir aukokime pirmi.

V. Mingėla

VISAS DETROITAS ĮSIJUNGĘS Į VAJŲ

Vasario 1 d. Lietuvių Namuose turėjo savo susirinkimus net trys organizacijos -- Dariaus ir Girėno Klubas, SLA 352 kuopa, Balso 76 skyrius ir Lietuvių Fondo Vajaus Komitetas. Ir visuose tuose susirinkimuose, dažniausiai skambėjo žodis "vajus".

Lietuvių Namų Draugijos vajus, automobi-

liams pastatyti aikštei įrengti, tęsimas ir toliau. Ir Dariaus ir Girėno Klubas susirinkime pirmininkas dr. Vytautas Mileris paminėjo, kad būtų gražu jei visi D. ir G. klubo nariai, kartu būtų ir Lietuvių Namų Draugijos nariai ir įmokėtų po \$100.00.

SLA 352 kuopos susirinkime kuopos pirminin-

kas Petras Januška ragino visus įsijungti įpaskelbtą SLA Seimos Vajų, surasti ir prirašyti daugiau naujų narių. Vasario mėnesį savo duokles sumokėjo 85 nariai sumoje \$1,398.98.

Balso 76 skyrius savo susirinkime irgi nutarė daryti vajų ir prirašyti prie Balso tuos lietuvius, kurie dar nepriklauso.

Lietuvių Fondo Vajaus Komitetas, vadovaujamas pirmininko inž. Vytauto Kutkaus, irgi laukė galvas kaip tą vajų padaryti sėkmingesnį ir daugiau surasti šimtininkų, nes iki nustatytos kvotos \$100,000.00 dar daug trūksta. Taip pat aptarė ir ruošiamą vajaus užbaigimui banketą kuris įvyks vasario 22 d. Lietuvių Namuose. Atrodo, kad bus linksma ir smagu. Turėsime aukšto lygio solistę R. Mastienę, kuriai dainuojant pianinu pritaras Alvydas Vasaitis. Detroito Lietuvių Fondui pagal anksčiau paskelbtus sąrašus buvo surinkta \$31,884.00.

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės seniūnai irgi vykdė vajų. Renka iš lietuvių LB solidarumo mokestį. Ir kiekvienas stengiasi iš visų esančių jo seniūnijoje lietuvių išrinkti.

O pats didžiausias vajus, tai sukelti \$150,000.00 Dievo Apvaizdos naujos bažnyčios ir Kultūros Centro statybai. Vajus eina sėkmingai ir kaip vajaus komiteto informatorius Jonas Urbonas sako, iki vasario 1 d. jau buvo surinkta \$35,900.00.

Naujos klebonijos statyba, varžytinių kelių, laimėjo lietuvis kontraktoriaus P. Panava, sutikęs pastatyti už \$72,000, 00.

NAUJOS VALDYBOS

Vasario 1 d. Dariaus ir Girėno klubo išrinkta valdyba 1970 metams iš šių asmenų:

Pirmininkas dr. Vytautas Mileris, vicepirmininkas Stasys Petras, Finansų sekretorius Algis Šostakas, kasininkas Anatolijus Viskanta, sekretorius Alfonsas Velavičius, ūkio vadovas Valius Mikas ir tvarkdarys Edvardas Rėklis. Revizijos Komisija: Genė Viskantienė,

Viktoras Perminas ir Antanas Petrauskas.

Vasario 1 d. išrinkta Balso 76 skyriaus ši valdyba. Pirmininkas Kazys Ražauskas, vicepirmininkai: Rožė Ražauskienė, Kazys Sragauskas ir Alfonsas Plepys, sekretorius Vladas Štoškus, finansų sekretorius Kazys Šadeika, kartotekos vedėja Kazė Viskantienė ir išdininkas Petras Dalinis. Revizijos komisija: pirmininkas Petras Pagojus ir nariai: Vacys Lėlis ir Antanas Petrauskas.

• "ŠVYTURIO" šaulių kuopos metinis susirinkimas įvyks kovo 22 d. Lietuvių Namuose.

• LB DETROITO apylinkės metinis susirinkimas įvyks balandžio 5 d. 12 val. Lietuvių Namuose.

• GABIJOS IR BALTIJOS tuntų skautai kovo 8 d. Lietuvių Namuose ruošia "Kaziuko mugę". Numatyta praversti įdomią programą jaunimui.

• SLA 352 KUOPOS susirinkimas įvyks kovo 1 d. 12 v. Lietuvių namuose. Tame susirinkime bus išrinkti kuopos atstovai į SLA seimą New Yorke ir atlikti balsavimai už kandidatus į Pildomąją Tarybą. Į Pildomąją Tarybą iš Detroito kandidatuoja: centrinis organizatorius ir SLA 200 kuopos pirmininkas Antanas Skauskas, išdo globėjus ir SLA 352 kuopos pirmininkas Petras Januška ir sekretorius.

A. Grinius

M A L E

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
**ALL AROUND
MACHINISTS**
ON ENGINE &
TURRET LATHES
NUMERIAL
CONTROL DRILLS.

Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance.

FOR DAY & NIGHT SHIFTS
Steady work, overtime and fringe benefits.

Contact Personnel Dept.
**DIAMOND
AUTOMATION, INC.**
23400 HAGGERTY RD.
FARMINGTON, MICH.
476-7100
An Equal Opportunity Employer (9-18)

LIETUVIŲ FONDO DETROITO APYLINKĖS NARIAI

(Skliausteliuose pažymėta paaukota suma doleriais)

A.L.R.C. Women Alliance (100), Amer. Liet. Balso radijo klubas Detroito (100), Amer. Liet. inž. ir arch. sąjunga (1,200), Angelina ir Jonas Andriuliai (1,025), Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė (125), Magdalenos ir Kazimiero Augaičių atminimui įnašas (204), Ateitininkų Sendraugių Sąjunga (300), Vlado Bajalio atm. jn. (140), Marija ir dr. Leonas Bajorūnai (500), Vanda ir Placidas Balynai (100), Amelija ir Antanas Banėnai (200) Stasys Bartkus (100), Stasys Barvydas (100), Elzbieta ir Matas Baukiai (100), Sofija ir Jurgis Baužai (100), Yolanda ir Valentinas (miręs) Baužai (100), Valentino Baužos atm. jn. (616), Simon Blaškevičius (100), Feliksas Blauzdys (100), kun. dr. Igno Boreišio atm. jn. (100), Ona ir Juozas Briedžiai (1,000), Vladas Bublys (100), Marie A. Bukauskas (100), Stasė ir Leonas (miręs) Bulgariai (100), Leono Bulgario atm. jn. (350), Petras Bulota (100), Jonas Butkus (700), Napoleonas Cirtautas (250), Birutė ir Povilas Čekai (100), gen. Jonas Černius (100), Kostas Čiuželis (100), Antanas ir kun. Bronius (miręs) Dagiliai (2,000), kun. Broniaus Dagilio atm. jn. (226), Petras Dalinis (100), Kristina ir Kazimieras Daugvydai (100), Detroito skaučių "Gabijs" tuntas (100), Dramos Mėgėjų Meno Sambūris (100), Stepas Dryža (200), gen. Zenono Gerulaičio atm. jn. (150), Elena Gerulaitienė (100), Jadvyga ir Antanas Griniai (100), Ona ir Petras Griškeliai (110), Liudvikas Grunavas (100), Prano Gužaičio atm. jn. (125), Petro Heiningo atm. jn. (100), Stepas Iljasevičius (miręs) (177), Danutė ir Eugenijus Janakai (100), kun. Liongino Jankaus atm. jn. (120), Marijono Janukačio atm. jn. (283), JAV LB Detroito apylinkė (375), Jonas Jonynas (100), Antanas Juzelskis (100), dr. Stasys Juzėnas (100), Jeronimas Karalius (100), Prano Katino atm. jn. (100), Pranas Kausteklis (100), Vitalija ir dr. Kęstutis Kebliai (125), Konstancija ir Juozas Kirvelaičiai (100), Kunigunda ir Kęstutis Kodačiai (100), Bajora ir Adolfas Kripkauskai (100), Julė ir Jonas Kučinskai (100), Petras Kučinskas (miręs) (208), Margaret L. Kučinskienės atm. jn. (325), Kazimieras Kupetis (200), Emilija ir Vytautas Kutkai (100), Aldona (mirusi) ir Juozas Leščinskai (100), Aldonos Leščinskienės atm. jn. (200), L.F. Bičiulių Centro valdyba (200), Liet. Gydyt. Sąjungos Detroito skyrius (100), L.K.K. sav. sąjungos Detroito skyrius (100), L.V.S. Ramovės Detroito skyrius (200), Liet. Žurn. sąjungos Detroito skyrius (100), Albina ir Vincas Lingiai (100), Leonas Lozickas (100), Juozas Mačiulaitis (100), Vanda ir dr. Vytautas Majauskai (100), Juozas Marčėnas (miręs) (100), Marija ir Jurgis Mikailai (300), Antanas Mikalkėnas (100), Janina ir Jonas Mikulioniai (100), Edvardas O. Milkauskas (100), Kazys Miltakis (100), Prano Misiūno atm. jn. (215), dr. Martyna ir Napoleonas Miškiniai (1,000), Teresė ir Jurgis Mitkai (200), Juozas Mockaitis (100), Mateušo Mozūro atm. jn. (100), Juozas Murinas (100), Bronė ir Kostas Mykolaičiai (100), Bronė ir Alfonsas Nakai (100), Ona ir Kazys (miręs) Navasaičiai (100), Kazio Navasaičio atm. jn. (140), Petras Pagojus (100), Jonas Paškus (100),

Elzbieta ir Stasys (miręs) Paurazai (100), Vladas Pauza (100), Jūratė ir Lionginas Pečiūrai (100), Liles-Julijos Petrauskaitės atm. jn. (100), Ada ir Antanas Petrauskai (100), Stasys Petrauskas (100), Vytas ir Marija Petruliai (100), Alfonso Petrulio (miręs) palikimo jn. (1,000), Regina ir dr. Justinas Pikūnai (100), Pirmojo Liet. kar. St. Butkaus šaulių kuopa (225), Konstancijos Plechavičienės atm. jn. (200), Vladas Pliūra (miręs) (535), Marija ir Pranas Polteraičiai (100), Julija ir Juozas Racevičiai (100), mjr. Antano Rackos atm. jn. (100), Rožė ir Kazys Ražauskai (100), Ona ir Jurgis Rekašiai (100), Ona ir Jurgis Ribinskai (100), Vincas Rinkevičius (100), Juozo Rudoko atm. jn. (100), Albina ir Jonas Rugieniai (100), Vincas ir Šarlotė Ruseckai (100), Marius Sayus (100), Bronė ir Vladas Seleniai (100), kun. Kazimieras Simaitis (100), dr. Jono Sims-Šimoliūno atm. jn. (160), Jėnina ir Ignas Skirgaidai (100), Kazys Sragauskas (100), kun. J. W. Stanevičius (100), Stefanija ir Bronius Staniškiai (200), Adelė ir Česlovas Staniuliai (100), Vladas Staškus (100), Juozas Staugas (100), Eugenija ir Albinas Šatraičiai (100), dr. Jurgio Šaulio atm. jn. (100), Ona ir Česys Šadeikai (100), Jonas Šepetys (200), Vanda ir dr. Povilas Šepečiai (1,000), Arvydas Šepetys (100), Asta Šepetytė (100), Manvydas Šepetys (100), mjr. Jono Šimkaus atm. jn. (221), Marijonas Šnapštys (1,002), Genė ir Kazys Špakauskai (100), Leono Šukio atm. jn. (100), Prano Tamošiūno atm. jn. (100), Vytauto Tarvainio atm. jn. (100), Stasė ir Bronius Tatarūnai (100), Juozas ir Pranciška Televičiai (100), Valė ir Matas Tylai (200), Stasė ir Vacys Urbonai (1,000), Stefa ir Vincas Vaičiūnai (100), Jonas ir Marcelė Vaitkūnai (100), Ona ir Vytautas Valiai (100), Bronius Valiukėnas (100), Aldona ir Jonas Valukoniai (100), arch. Viliaus Vasiūlio atm. jn. (100), Petras Vedeika (200), dr. Petras Vilinskas (100), Vlado Viskanto atm. jn. (120), Nėlė ir Mykolas Vitkai (100), ltn. Valerijono Vizgirdos atm. jn. (450), Julija ir Pranas Zaranikai (100), Laima ir dr. Petras Žemaičiai (600).

Iki 1969 metų pabaigos į Lietuvių Fondą Detroito ir jo apylinkėse įstojo 158 nariai, kurie suaukėjo 31,702 dol. Mes turime 107 narius įmokėjusius po 100 dol., 11 narių — nuo 110 iki 177 dol., 20 narių — nuo 200 iki 283 dol., 11 narių — nuo 300 iki 700 dol. ir 9 narius — nuo 1,000 iki 2,000 dol. Be to 13 asmenų pradėjo mokėti savo nario įnašus ir iš viso suaukėjo 182 dol. Taigi iš viso pas mus Lietuvių Fondui yra surinkta 31,884 dol. Detroitui paskirta kvota yra 100,000 dol.

10 narių iš mūsų tarpo jau mūrė, o 31 nario atminimui įnašus sudėjo jų giminės, draugai ir pažįstami.

Vytautas Kutkus
Lietuvių Fondo Detroito
apylinkės vajaus komiteto
pirmininkas
ir
Tarybos narys

OPENINGS FOR

JOURNEYMEN ELECTRICIANS

JOURNEYMEN WELDERS

(4 years of industrial experience required)

The Dow Chemical Co. invites you to Midland, a nice place to raise your family. Expanding maintenance work force, good working conditions, paid vacations, guaranteed holidays and excellent fringe benefits. Send resume to or call collect: 517-636-0877, after 5 p.m. 517-636-5363.

THE DOW CHEMICAL CO.

Hourly Personnel

400 Bldg., Midland, Michigan 48640

An Equal Opportunity Employer

(8-12)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

IDOMUS RESPUBLIKONŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, Lietuvių salėje įvyko gausus Lietuvių Respublikonų klubo susirinkimas. Susirinkimui vadovavo pirmininkė Rita Premeneckienė, jai talkino Lietuvių Piliečių Klubo pirminkas J. Malskis.

Klubo ir lietuvių veiklos klausimais kalbėjo pati pirmininkė, p. Malskis, R. Kudukis ir kiti.

Dalyvavo svečias Ohio seimelio atstovas George V. Voinovich. Jis plačiau supažindino dalyvius su Ohio legislatūros veikla parodydamas spalvotus Ohio At-

stovų Rūmų ir Senato vaizdus.

Į klubą įsirašė keli nauji nariai.

Po susirinkimo buvo smagi kavutė, pasikalbėjimai ir vaišės.

Klubo veiklą paremdamas, Vincas Čelčys padovanojo \$25.00.

Kadangi lietuviai gyvena išsimėtę po visą Cuyahoga apskritį, ne tik Clevelande, tuomi lietuvių svarba yra reikšmingesnė. Šį rudėnį, pav., įvyks rinkimai Ohio seimelio atstovų, gubernatoriaus ir net Kongreso ir Senato atstovų į Washingtoną. Visos Ohio valstijos lietuvių balsai turės svorį. Naudinga priklausyti šiam klubui visiems, ir dirbti su kitais Ohio lietuviams balsuotojais savo apskrities, valstijos ir valstybės atstovų rinkimuose. (kk)

• **ALT S-gos Clevelando** skyriaus valdyba (J. Nasvytis, K. S. Karpus, V. But-

kienė, J. Mockus, V. Blinstrubas ir V. Stuogis) vasario 8 d. posėdžiavo Dirvos patalpose. Svarstyti įvairūs skyriaus reikalai. Paskirta \$25.00 min. Br. Balučio paminklo statybai ir susitarta dėl susirinkimo šaukimo, į kurį bus kviečiamas paskaitininkas.

• **K. Snieckienė**, laukdama autobuso Superior gatvėje prie Norwood, buvo jauno negro plėšiko perblovė ant šaligatvio ir jai atimtas rankiniukas. Neteiko apie šimto dol. Tas įvykis vidurdienyje, matė ir keli žmonės. Dar kartą primintina, nenešioti pinigų rankiniuke.

• **J. Daugėla** taip pat jauno negro plėšiko buvo užkluptas ir neteko laikrodžio. (vb)

• **Zigmas Dautartas**, Clevelande besiverčias sodybų planavimu ir dekoravimo bizniu (landscaping), baigęs aukštusios miškininkystės mokslus, savo draugų būrelyje atšventė 50 metų amžiaus sukaktį. M. ir Z. Dautartai augina 5 vaikų šeimą.

• **Lietuvių Salės ir Klubo** naujon valdybą sausio 30 d. buvo išrinkti: Jonas Apavičius, Bronius Bernotas, Zenonas Dučmanas, Julius Dulieba, Ignas Gatautis, Stasys Lukas, Stasys Mačys, Jurgis Malskis ir Vytautas Stuogis. Į Kontrolės Komisiją: Bronius Snarskis, Jonas Svarcas ir Pranas Stempuzis.

Susirinkime buvo svarstyta ir esamos Lietuvių Salės namų pardavimas ir įsigijimas kitot vietoj. Kadangi nutarimui nesurinkta reikalinga akcininkų dauguma (daug yra dingę ir išvažinėję) bus kreipiamasi į teisimą, prašant leisti padaryti sprendimą paprasta balsų dauguma. Tik po to bus galima namus parduoti.

• **Julė Salasevičienė**, ilgametė veikėja moterų tarpe, mėnesiui laiko išskrido į Kaliforniją pas savo gimnaitę, Petronelę Gudžiūnienę ir jos šeimą, Placienta miestelyje. Jos vyras, Viktoras Gudžiūnas, buvusių clevelandiečių biznierių Gudžiūnų sūnus, mirė gruodžio mėnesį. Būdamas Kalifornijoje, p. Salasevičienė lankysis ir Los Angeles, pas savo pažįstamus. Jos viešnagė Kalifornijoje jau ne pirmutinė.

• **Clevelando golfininkai** organizuoja golfo savaitę kovo 21-28 d.d. gražiajam So. Carolina Myrtle Beach. Geros šalys gautos "Thunderbird" vasarvietėje. Asmeniui 7 dienos įskaitant pusryčius, pietus ir nemokamą golfą devyniose aikštėse — \$127.00. Be pietų — \$103.

Myrtle Beach yra 670 mylių nuo Clevelando, 750 mylių nuo Chicago. Sinteresuoti prašomi kreiptis pas V. Vaičaitį, 11210 Mountview, Garfield Heights, Ohio 44125.

RELIGINĖS ŠALPOS VAJUS

Clevelande ir apylinkėse bus pradėtas po Vasario 16 minėjimo ir vykdomas gavėnios metu. Aukos paštu (čekius, adresuotus Lith. Cath. Religious Aid) prašome siųsti: Mrs. O. Žilinskas, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, Ohio 44124, arba kun. K. Žemaitis, 6527 Superior Ave., Cleveland, 44103.

Religinės Šalpos Komitetas

ISNUOMOJAMAS atskiras vienos šeimos namas, 7615 Lockyear Ave., \$75.00. Skambinti vakarais po 6:30 val. tel. 521-4295. (11-12)

AŠ NESU TO KLUBO NARIU

Laiks nuo laiko pasklinda Clevelande laisčiai kokio tai "Konservatorių Klubu" antrašė; to klubo blanke yra ir mano vardas. Aš nesu to klubo narys ir mano vardas vartojamas klasingai.

Prieš keletą metų buvom įsteigę "Lithuanian Conservative Club" išimtinai rėmimui Respublikonų partijos Ohio valstijoje. Kai tas darbas pasibaigė po meto kito, aš atsiskaciau būti nariu ir nemokėjau nario mokesčio.

Tačiau likus grupei, pasilaikius to klubo laisčių blankus dabar naudoja klasingai laisčius rašyti. Pasirodo, kad nuo anų laikų niekas daugiau kitos valdybos nerinko, ta grupelė naudoja neteisėtai senosios valdybos vardus.

K. S. Karpus

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Nepriklausomybės šventės minėjimas Clevelande įvyks vasario 15 dieną sekančia tvarka:

Sausio 15 dieną, 9 val. 45 min. iškilmingas vėliavos pakėlimas Naujoje parapijoje. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Vėliavą pakels Clevelande gyvenę savanoriai-kūrėjai. Clevelando lietuviai, vėliavos pakėlimo iškilmėse kviečiami gausiai dalyvauti.

Šv. Mišios: 10 val. Paneles šv. Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje, 10:30 v. šv. Jurgio bažnyčioje.

Iškilmingas minėjimas įvyks Naujos parapijos salėje, 18022 Neff Road, 4 v. p. p. Pagrindinė kalbą minėjime pasakys Lietuvių Fondo valdybos ir tarybos pirmininkas dr. Antanas Razma. Meninė programą išpildys Čiurlionio ansamblis, vadovaujamas muz. Alfonso Mikulskio ir kanklių orkestras vadovaujamas Onos Mikulskienės.

Iškilmingas minėjimas ir koncertas rengėjų suplanuotas taip, kad užtruks tik 2 valandas. Clevelando ir Ohio lietuviai kviečiami tą dieną gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime.

IŠ LVS "RAMOVĖS" CLEVELANDO SK. VEIKLOS

Klaipėdos atvadavimo minėjimas

Vasario 1 d. paminėjo Klaipėdos krašto prijungimą prie Nepriklausomos Lietuvos 47 metų sukaktį. Auditoriją sudarė nemažas skaicius ramovėnų ir keletas svečių. Susidaro įspūdis, kad pradedame "priebrestį" mūsų šventųjų įvykių minėjimais nebesidominti. Ir teisingai laike minėjimo buvo pasakyta, kad Klaipėdos krašto teisėtas prijungimas prie Nepriklausomos Lietuvos su tūkstančiais tautiečių ir trečdaliu mūsų tėvynės žemės po 671 metų vergijos, turi nemažesnės reikšmės kaip ir mūsų Nepriklausomybės iškovojoimas ir jų sukaktį, sausio 15 ir vasario 16 minėjimai turėtų būti gausus mūsų tautiečių atsilankymu.

Clevelando ramovėnai Klaipėdos atvadavimo minėjimą, kaip kiekvienais metais, kaip metais prideramai paminėjo. Į skirtas kėdes buvo iškviesti vadavimo dalyviai — A. V. Jonaitis, Vytautas Brazulis ir F. Eidimtas. Įnešus ramovėnų ir Jūrų skautų vėliavas sugiedotas tautos himnas, pagerbti kovotojai dėl Klaipėdos krašto laisvės — E. Simonaitis, J. Budrys ir žuvę sukilėliai. Pagrindinį minėjimo žodį pasakė F. Eidimtas, apibūdinęs sukilimui

Slidinėtojų būrelio nariai: A. Benas, J. Dunduras, Ruta Patt, Patt, J. Čiurlionis, Brizgienė, Birzys, Butkus, A. Garlauskas, V. Čiurlionis, P. Morkūno nuotrauka

ISISTEIGĖ SLIDINĖTOJŲ BŪRELIS

Clevelande įsikūrė slidinėtojų būrelis globojamas Žaibo sporto klubo, kaip žiemos sporto sekcija. Į būrelį jau įsirašė 15 narių su šeimomis.

Išrinkta valdyba, kurią sudaro: pirmininkas Petras Morkūnas (tel. 692-2390), vicepirmininkas Mindaugas Leknickas (tel. 371-5940), sekretorius — išdininkas Algirdas Garlauskas (tel. 486-6987).

Buvo surengti trys susirinkimai, kuriuose nustatyti būrelio svarbiausi planai. Nutarta pasiųsti slidinėtojų komandą į Pabaltiečių Žiemos Olimpiadą 1970, surengti jaunių treniravimo programą, ir nustatyti slidinėjimo mokymą būrelio nariams.

Susirinkimai pajavirinti žiemos sporto filmomis ir vaišėmis.

Būrelio nariai pavieniai ar grupėmis yra išslidinę šiaurės Amerikos aukščiausius kalnus. Būrelį sudaro visokių pajėgų slidinėtojai — nuo patyrusių mėgėjų, išslidinėjusių aukščiausius kalnynus Kanadoje, Colorade, Vermonte ir New Yorke, iki pradedančių, kurie tik šiais metais slides užsidėjo. Amžius taip pat įvairus — nuo jauniausio vos penkerių metų iki seniausio mėgėjo, kuris jau šešiasdešimtus metus stumia.

Būrelis šiais metais surengė dvi iškylas į vakarų New Yorko kalnus. Pirmoji iškyla įvyko sausio 11 d. kada 10 narių nuvyko į "Peek'n Peak" kalną. Antroje iškyla buvo surengta sausio 18 dieną sutraukusi 22 narius į "Cockaigne" kalną vakarų New Yorke. Iškylas buvo pajavirintos slidinėjimo pamokomis ir pavienių narių išdaigomis.

Būrelis planuoja padaryti daugiau iškylų vasario mėnesį. Žiemos sporto mėgėjai yra kviečiami prisirašyti. Norintieji daugiau žinių gali skambinti valdybai.

A. Garlauskas

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Clevelando Filharmonijos Orkestras**, vadovaujamas Jose Serebrier, pradeda tretįjį sezoną sekmadienį, vasario 15 d., 3 v. p. p. Cleveland Hts. High School salėje. Dėl bilietų rezervavimo skambinti 382-7250.

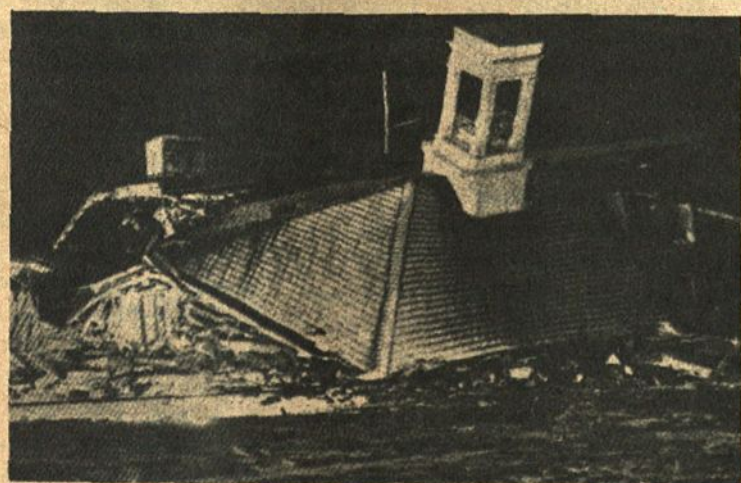
• **Al Sirat Grotto Circus** savo programą Cleveland Public Auditorium pradeda ketvirtadienį, vasario 12 d., 8 v. v.

Bilietai parduodami Public Hall kasoje ir mieste pas Richman's.

Cirkas Clevelande pasiliks iki vasario 23 d.

PARDUODAMAS NAMAS, 3 miegamųjų, netoli Naujosios parapijos bažnyčios, prie Neff Road. Parduoda savininkas. Skambinti telef. 531-6419. (11-12)

F. Eidimtas

Taip atrodo Clevelando priemiesčio Shaker Heights susprogdinta rotušė, kurioje buvo policijos būstinė, teismas, kalėjimas. Spėjama, kad bomba bus padėjęs protiniai nesveikas jaunuolis.

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

nuo 5¼ iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIETUVIŠKŲ VASARNAMIŲ PROJEKTŲ KONKURSA

ALIAS Centro Valdyba bendradarbiaudama su PLIAS Centro Valdyba skelbia architektūrinį vasarnamių konkursą, norint paskatinti lietuviškos architektūros studijas ir pritaikymą.

Konkursas skelbiamas dviem vasarnamių tipams:

Tipas A. Savaitgalio vasarnamis: grindų plotas

500-700 kv. pėdų (normaliai skiriamas 4 asmenims praleisti trumpas atostogas). WC, prausykla (ir pageidaujama dušai) viduje.

Tipas B. Vasarnamis nuolatiniams vasaros gyvenimui: grindų plotas 800-1100 kv. pėdų, normaliai skiriamas 6 asmenims gyventi vasarą. WC, prausykla ir dušas ar vonia viduje.

Plotas skaičiuojamas pagal pastato vidaus išmieras (išorinių sienų plotas į šį plotą neįeina). Rūšių nereikia, šildymas elektra, alyva ar dujomis. Skaitoma, kad sklype yra septinis tankas ir vanduo.

Pagrindiniai konkurso reikalavimai:

a. Išorinei vasarnamių architektūrai ir vidaus planavimui turėtų būti suteikta kiek galima daugiau lietuviškos architektūros bruožų.

b. Patalpų išplanavimas turi būti racionalus ir pritaikytas šių dienų reikalavimams.

Projektų atlikimo technika, naudojama medžiaga ir popieris pagal autoriaus pasirinkimą. Brėžiniai eskyziniai su pagrindiniais pastato ir patalpų išmatavimais ir pagrindinių baldų išdėstymu. Turi būti pateiktas planas, skerspjūvis ir fasadai mastelyje $\frac{1}{4} = 1:0$ ir perspektyvinis vaizdas pasirinktame mastelyje. Visi brėžiniai turi būti vienodo formato $24'' \times 30''$. Pageidaujama raštas trumpai apibūdinantis autoriaus idėją.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai.

Už geriausius projektus ALIAS Centro Valdyba skiria tris pinigines premijas:

I premija — \$200.00

II premija — \$100.00

III premija — \$ 50.00

Ir tris atžymėjimai be piniginių premijų.

Jury komisija iš 5 asmenų skiria ALIAS Centro Valdyba susitarusi su PLIAS Centro Valdyba. Komisijos sprendimas yra galutinis.

Projektai pristatomi iki 1970 m. balandžio mėn. 15 d. šiuo adresu: ALIAS, 4607 Anderson Road, Cleveland, Cleveland, Ohio 44121.

Visi brėžiniai, paaiškinimai ir lydraščiai pasirašomi slaptyvardžiu. Tikroji autoriaus pavardė ir adresas prisiunčiami užklijuotame voke ant kurio indentifikuojamas projektas ir slaptyvardis.

Konkursas pristatyti projektai galės būti išstatomi ALIAS ir PLIAS suvažiavime Toronte 1970 m. gegužės mėn. 30-31 ir birželio mėn. 1 d. ir kitur. Premi-juoti ir atžymėti skelbiami

tikra pavarde, kiti slaptyvardžiais.

Premijuotų projektų brėžiniai lieka ALIAS žinioje ir jie gali būti spausdinami Technikos žodyje ir kitoje spaudoje. Nepremijuotų projektų autoriai, parodoms pasibaigus, turi teisę savo projektus atsiimti. Neatsiminti projektai bus saugomi iki 1971 m. gegužės 31 d.

• Prof. Jurgio Baltrušaičio nauja knyga "Anamorphoses" pasirodė Prancūzijoje knygynuose. Išleido Olivier Perrin leidykla. 196 psl. kaina 74F (apie \$14).

Žurnalas L'Express recenzuodamas šią knygą rašo, kad jos autorius yra vienas iš retų manierizmo specialistų. Tai lietuvis nuo labai senai įsitaisęs Paryžiuje, kuris vadinasi Jurgis Baltrušaitis.

Primename, kad prof. J. Baltrušaitis yra Lietuvos atstovas Prancūzijoje.

• Chicagos Senasis Britanijos Lietuvių Klubas Dirvai paremti atsiuntė \$20.00. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

NEW YORK

• L.S.T. Korp! Neo-Lithuania New Yorke senorių sueigij, įvykusioj sausio 31 d., išrinkta nauja Korp! valdyba sekančios sudėties: Giedrė Kumpikaitė — pirmininkė, Tomas Aleksandravičius ir Jonas Stankūnas — valdybos nariai ir Algis Sperauskas — arbiter elegantiarum.

• Inž. Kęstutis K. Miklas, BATUNo vykdomasis pirmininkas bus pagrindinis kalbėtojas lietuvių kalba per nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimą vasario 15 dieną Detroite, Mercy kolegijos salėje. Vasario 14 Lietuvių namuose jam rengiamas pagerbimas ir susitikimas su Detroito lietuvių organizacijų atstovais. Vasario 16-os minėjimą Detroite rengia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, vadovaujant Kaziui Veikučiui.

• BATUNas yra paruošęs didesniųjų Amerikos laikraščių, kurie turi daugiau negu 50000 skaitytojų adresų sąrašus. Organizacijos ir pavieniai asmenys, suinteresuoti tais sąrašais dėl panaudojimo jų Vasario 16-tos proga, gali juos užsisakyti iš United Balte Appeal, 2789 Schurz Avenue, Bronx, N. Y. 10465, telef. (212) 828-2237. Užsakant tuos sąrašus, prašoma prisiųsti auką jų sąrašų paruošimo bei persiuntimo išlaidoms padengti.

PATERSON

• Vasario 16 d. minėjimas šiais metais Patersono įvyks vasario 22 d. 10 val. 30 min. bus pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje. Iškilmingas minėjimo susirinkimas įvyks parapijos salėje, 147 Montgomery Pl., Paterson, 3 val. p. p.

Pagrindinę kalbą pasakys inž. Algimantas Gečys iš Philadelphiajos.

Meninę programą atliks solistas St. Citvaras iš New Yorko.

Visi Patersono ir apylinkės lietuviai labai kviečiami dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

PHILADELPHIA

PREZIDENTO NIXONO SVEIKINIMAS LIETUVIAMS

Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 15 d., sekmadienį, 3 v. p. p. Drexel Institute of Technology, Student Activities

Center pastate, 32nd ir Chesnut St.

Prezidento sveikinimą perduos ir kalbą pasakys prezidento politinis patarėjas iš Washingtono.

Pagrindinę kalbą pasakys inž. Vytautas Volertas. Meninę programą atliks sol. Ona Pliuškonienė.

Pagrindinis kalbėtojas anglų kalba bus Reader's Digest politinis korespondentas O. K. Armstrong.

Minėjime laukiama dalyvaujant ir įtakingų vietos aukštųjų pareigūnų. Laukiame ir gausaus lietuvių dalyvavimo. Minėjimą rengia LB Philadelphiajos apylinkės valdyba.

CHICAGO

MUTUAL FEDERAL TAUPYMO B-VĖS TURTAS VIRŠ 20 MILIJONŲ

Mutual Federal Tapymo bendrovės prezidentas Petras Kazanauskas praneša, kad bendrovės turtas 1969 m. gruodžio 31 d. pasiekė aukščiausią taupymo sumą: \$20,434,364.24. Taupytojų skaičius irgi padidėjo. Taupytojai yra ne tik iš Chicago, bet iš visos plačios Amerikos ir užsienio.

Mutual Federal moka didžiausius dividendus, kokie yra leidžiami Federalinės valdžios. Dividendai bendrovėje yra mokami kas trys mėnesiai už visas taupymo sąskaitas.

Taupymo sąskaitos dabar yra apdraustos \$20,000 Federalinės taupymo ir skolinimo apdraudos korporacijos.

Namų pirkimui paskolos irgi padidėjo. Prez. P. Kazanauskas sako, kad nežiūrint visame krašte ir Chicagoje jaučiamo paskoloms pinigų trūkumo, Mutual Federal bendrovė turi pakankamus fondus ir prašymus paskolų gavimui įsigyti nekilnojamą turtą priima kaip ir pirmiau.

Valdytojai šios įstaigos pabrėžė, kad kaip per daugelį metų taip ir šiemet nė vienas už skolas neprarado savo namų. Nė viena kita įstaiga šiuo stiprumo atžvilgiu negalėtų pasigirti.

Šiais metais Mutual Federal įstaiga švenčia 65 metų sėkmingo darbo nuo bendrovės įsikūrimo.

• Balzeko lietuvių kultūros muziejus, Sheraton-Blackston viešbutyje, Mayfair salėje, kovo 1 d. rengia metinius iškilmingus pietus. Šie pietūs skiriami tarptautiniam žinomam amerikiečių mokslininko, rašytojo ir paskaitininko, Chicago Istorijos Draugijos direktoriaus dr. Clemento M. Silvestro garbei.

Balzeko lietuvių muziejus deda pastangas ne tik garsinti lietuvių kultūrą, kurios nemaža eksponatų turi savyje sutelkęs, bet jame yra turtinga Rytų Europos genologijos ir heraldikos srities veikalu biblioteka ir be to, dar steigiamas Amerikos meno galerija, taipgi knygų leidimo skyrius.

Šio muziejaus patalpose telkiama subrendusiųjų ir jaunių menininkų darbai — parodos, tikslu skatinti susidomėjimą grožiniu menu.

Minimų pietų pelnas skiriamas Muziejaus bibliotekos praplėtimo fondui.

HAMILTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

• Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas yra rengiamas vasario mėn. 15 d. Iškilmingos pamaldos bus laikomos 11 val. parapijos bažnyčioje, o akademija-koncertas bus 3 val. p. p. Scot Park gimnazijos salėje. Pagrindinių kalbėtojų

pakviestas dr. P. Lukoševičius, o meninę programos dalį išpildys Montrealio Gintaro ansamblis.

• Sudaryta Tautos Fondo Ats. Kanadoje Hamiltono sk. valdyba, kuri pirmame posėdyje pareigomis pasiskirstė: pirm. J. Stonkus, vicepirm. A. Patamsis, sek. A. Volungytė, išd. I. Varnas, inform. ir metraščio ved. K. Baronas, parengimų vad. A. Garkūnas ir A. Kurnaitis.

• Ona Apanavičienė eidama 81 m. mirė Hamiltone. Mūsų užuojautą giminiams.

• Tautinių šokių grupė Gyvataras savo gyvavimo dvidešimtmetį atžymės Atvelykio šeštadienį ir sekmadienį dideliu pasilinksminimu ir koncertu. (kb)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR

1ST CLASS SKILLED Automatic Screw Machine Setup Men

We are seeking experienced Setup men to work on Acme Gridley Multiple Spindle automatic screw machines. This will involve tooling in a wide range of operations. Excellent hourly rate based on an incentive system plus company paid fringe benefits.

APPLY PARKER HANNIFIN CORP.

30240 Lakeland Blvd. Wickliffe, Ohio or call 943-5700 An Equal Opportunity Employer (4-10)

FOR SERVICES

UTILITY MAN 11:30 A. M. TO 4:30 P. M.

We have an opening for a young man experienced in cafeteria or restaurant work to do some porter work and dishwashing.

Good hourly rate for the qualified applicant, who has good credit, a clear police record and satisfactory work references.

PERMANENT POSITION IMMEDIATE OPENING APPLY NOW

For interview appointment call Mrs. Beere, 861-7800, Ext. 2567.

CENTRAL NATIONAL BANK

An Equal Opportunity Employer (11-12)

AUKOS DIRVAI

J. Kijauskas, Chicago 2,00
V. Griška, Great Neck 2,00
V. Kalytis, Great Neck 7,00
M. Bankaitienė, Detroit 10,00
A. Juška, Sterling Hts. 2,00
F. Prekeris, Stamford 3,00
S. Pangonis, Omaha 3,00
K. Kazlauskas, Cornwells .. 2,00
P. Guobys, Toronto 2,00
P. Milašius, Cleveland 2,00
S. Paulauskis, Quincy 2,00
J. Kubiliūnas, Kirtland 2,00
V. Janavičius, Elizabeth 2,00
J. Vedeys, Chicago 2,00
A. Diržys, Brooklyn 2,00
K. Valužis, Elizabeth 2,00
A. Vėsa, Rochester 2,00
A. Ignaitis, Brooklyn 2,00
E. Vengianskas, Chicago .. 2,00
L.D.K. Birutės D-ja, L.A. ... 5,00
J. Jonušas, Rochester 2,00
A. Januška, Dorchester 2,00
B. Oniūnas, Maspeth 2,00
E. Misūnas, Chicago 2,00
V. Žmuidžinas, Rochester 1,00
A. Rėklaitis, Cleveland 2,00
I. Juška, England 1,00
B. Vembre, Springfield ... 3,00
R. Sims, New York 2,00
P. Stoncellis, Cicero 2,00
L. Garbačiauskas, Toronto 7,00
A. Statulevičius, Toronto .. 7,00
M. Racys, Simcoe 2,00
A. Žilinskas, Toronto 7,00
M. Brazauskas, Baltimore 7,00
P. Nevulis, Cleveland 2,00
K. Jurgutis, Detroit 2,00
J. Kybartas, Brooklyn 2,00
Senasis Britanijos Liet. Klubas, Chicago 20,00

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi automotorai, stabdžiai, tun-ups ir t.t.

4824 So. California Ave. Chicago, Ill. Tel. VI 7-9387

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN OR

1ST CLASS SKILLED TOOL MAKERS

We need top-notch Tool Makers for 2d shift. Must have at least 5 years experience in the trade. Excellent hourly rate. Paid fringe benefits, opportunity to work overtime.

Apply or call 943-5700

PARKER

HANNIFIN CORP.

30240 Lakeland Blvd. Wickliffe, Ohio An Equal Opportunity Employer (4-10)

WANTED

1ST CLASS DIE LEADER

Must have experience on line and progressive dies.

Steady work for qualified man. Overtime and benefits.

EAGLE TOOL & DIE CO. 2424 Wolcott Ferndale, Mich. (313) LI 7-9300 (11-20)

KNYGA, APIE KURIĄ VISI KALBA...

AR TURITE?

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

DIRVA 6907 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. R. Spalio romaną "Rezistencija" Kaina 6 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

PADĖKA

Mūsų Brangiai Motinai

A. A.

ONAI MAURUKIENEI

Lietuvoje mirus, širdingai dėkojame visiems užuojautą pareiškusiems žodžiu,

laiškais ir spaudoje

Nuliūdę sūnūs:

Kazimieras, Juozas ir Jonas
Maurukai su šeimomis